ՏԱՐԻ 45ՐԴ. ԹԻՒ 278 Կ. ՊՈԼԻՍ 13/26 ՄԱՐՏ 1902 16 ՋԻԼՀԻՋԱԷ 13 ՄԱՐՏ 1317 ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԷՔԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պաղը Ալի ճաստէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جواره‌سنده ۳۸ نومرولی داره‌ده حصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

15ՐԴ ԹԻԻԸ

Աշխարհաբար Նարեկի

ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՔ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ԷՋԵՐ

Փ.

ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՄԱՍ

Առեւտրական խնդիրներուն հմտաւ՝ փորձ անձնաւորութեան մը հետ — զոր մօտէն ճանչնալու բաղդը կը վայելեմ — ունեցած կարծիքի փոխանակութենէ մը վերջ, սա համոզումը ղոյացուցած եմ թէ՝ մեր «գործի մարդիկ»ը — բայի քանի մը բացառութիւններէ — օժտուած չեն այն բաղմակողմանի հմտութեամբ, որ թոյլատրէր իրենց պայմանադրական զբաղումներէ դուրս անկոխ գետնի մը վրայ նոր ձեռնարկներու անձնատուր՝ յաջողութիւններ ձեռք բերել։ Իրենց մէջ վարանումները, ընկրկումները՝ հանդէպ չահաւէտ ու չփորձուած ձեռնարկի մը՝ շատ չեչտուած գտած եմ։ Ու երբ կը խորհիմ թէ անոնք չպիտի քաջուէին քնաւ Պորսային մէջ — որուն պատահական կամ մնայուն յաճախորդը համարուած են շատ անգամ — աւելի կամ նուազ կարեւոր գումարներ փրճացնելու, բայց թէ պիտի տատանէին 30 % (զոր օր.) շահէ մը օգուտ քաղելու, արհամարհելով նոր և կոյս գործի մը ընծայած հրապոյրները, իրաւունքը չպիտի ունենայի իրենց այս հակասական վիճակին նկատմամբ յառեալս գանուելու։

Պարզ է թէ մեր առեւտրի մարդոցմէ անոնց կ'ակնարկեմ որոնք կարծես խանութպանի նկատումներով կ'ելլեն հրապարակ, առանց կանուխէն պարզատուած ըլլալու այն ասպարէզին որուն մղում պիտի տան, ու օրին մէկն ալ դէշ ու աղէկ համբաւ մը շահելնէն օգտուելով՝ անշնորհք մնայուն թեան մը... չնորհիւ, քանի մը հարիւր լիրա «ներս կը նետեն», ասանկով կարծելով բաղդ մը չինած ըլլալ, անակնկալ բաղդ մը սակայն, ուրկէ տարբեր հնարքի մը վրայ քնաւ մտածած չունէին ապահովաբար։

Գործնական լայն ծանօթութիւններու խորին հմտութեան հետ՝ զարգուն ու ցայտուն նկարագիր, ահա ինչ որ անտարակուսելի կերպով յաջողութեան ճամբուն մէջ պիտի դնէր բոլոր անոնք՝ որոնք նոյն այդ պայմաններուն մէջ գտնուելու առաւելութիւնը կրնային ունենալ։ Եւ երբ այս տողերը կը գրեմ, չեմ կրնար չյիշել Բասիմին՝ «Ժառանգորդը»ին մէջ նկարագրած չահեկան Թիբերէն Յովհաննէսը, որ այնքան քիչ ժամակի մէջ նախանձելի դիրք մը կը շինէր իրեն համար, իր տոկուն նկարագրին ու բազմակողմանի հիրքերուն շնորհիւ. ու կը փորձուիմ մեր երիտասարդներուն օրինակելի տիպար մը ցոյց տալ զինքը, երկրորդելով անշուշտ մեր համակրելի բարեկամ Բասիմը, քանի որ ինքն ալ արդէն այդ մասնաւոր նկատումը ունեցած է անտարակոյս մեր նորահաս սերունդին ներկայացնելով այդ ճկուն հերոսը։

Նոր սերունդ կ'ըսեմ ու պահ մը կանգ կ'առնեմ։ Օհ, երբէք դիտած էք հրապարակին վրայ վաճառականի կամ յանձնակատարի գրագիր՝ մաս մը այն դեւատի հոդիներէն որոնք առաւելագոյն մինչեւ իրենկուն կկոցի պէս կ'երթեւեկեն մէկ վաճառատունէն միւսը ու կարգաւ նամակատուները, մաքսատունը, խանները եւն. մեքենական աճապարանքով մը, ամասկան այն մէկ երկու հարիւր զրուշի սիրոյն որ բնականաբար իրենց համար չգենուի կամ ցորեկուան ուտելիքի ծախքէն դուրս մեծ օգուտ մը չպիտի ունենար...։ Մէջերնին ուշիմները, խելացիները չէ որ կը պակսին։ Բայց ի՞նչ օգուտ որ մեր «վարժարան»ներուն արտակարգ խեղճութեան երեսէն է որ կը տուժեն այդ դեւատա պատանիները, չկրնալով ժամանակին պէտք եղած կերպով պատրաստուիլ կեանքի պայքարին, որովհետեւ մեր դպրոցներուն մէջ գործնական դաստիարակութիւն կամ կրթութիւն կոչուած կենսական գիտութիւնը իր բացարձակ բացակայութեամբն է որ կը փայլի, տեղի տալով երեւակայական ու օգտաբերիչ ճախրանքի մը քանատոնդութեան որու սիրահար ուսուցիչներ — որոնք դժուդդարար լեգէոն կը կազմեն — երբեմն իրենց դասի ժամերէն դուրս ելլելով, սերակոտրտուած ոտանաւոր մը կամ քերթուած մը իրենց աշակերտներուն առջեւ զմայլանքով արտասանելու... հեշտանքը ըմբշխնել չեն մոռնար։

Ու հետեւանքը ան կ'ըլլայ որ մեր պատանիները կը թողուն դպրոցին սեմը, նիւթապաշտ մը միայն ամբարելով ուղեղնուն մէջ, որ ոչ մէկ կերպով պիտի ներէր իրենց յաջողելու ժամանակ՝ այն ասպարէզին մէջ զոր պիտի ընդդիմէին յետոյ, շուկան կամ հրապարակին վրայ, առանձնորդուելով իրենց հօրմէն կամ պաշտպանէն։ Ու այս տղաքը, որոնց երեւակայութիւնը խանգարուած էր արդէն վերացամիտ ուսուցիչներու ներշնչած գեղեցկագիտական գաղափարներէն, բնականաբար պարտաւոր պիտի չլերաբերուէին դրական ու գործնական կեանքի մը նկատմամբ, որ իրենց պիտի հանդիպէր դպրոցէն դուրս ու համ ալ պիտի չառնէին անկէ, քանի որ իրենք արդէն, անզգալաբար ու ակամայ, իրենց մէկ մէկ իմաստակ դուրս նետուած էին նախակրթարանէն, ամէն բան կլլած լմնցուցած գիտունի մը անիմաստ ինքնահաւանութեամբ։

Բայց շուկային մէջ դէրերը պիտի փոխուէին։ Գրականութեամբ, բանաստեղծութեամբ մնած երազուն պատանիին՝ վարանում, երկչոտ տղեկ մը պիտի յաջողէր միայն որ իր քիթոնին առջեւ կատուի պէս պիտի դողդղար, անշուշտ չհանկնալով անոր լեզուէն ոչ ալ այն գործէն, որուն մէջ ինքն ալ բաժին պիտի ունենար իր մասնակցութեամբ, աւելի կամ պակաս չափով մը։ Այս այսպէս ըլլալով, խեղճ պատանին ուրիշ բան ընել չպիտի մնար եթէ ոչ՝ սիրոյ դառնութեամբ լեցուն, ետ դառնալ իր կրունկներուն վրայ, նորէն սկսելու համար և այս անգամ աւելի զգուշութեամբ, շուկայի դպրոցին դասընթացքին ուշիւ հետեւելով՝ իր հանդիպած անցուցած տարիներուն պարարանքը մոռնալու համար։

* *

Այս նիւթին վրայ դուք ալ, ես ալ, ամէնքս ալ՝ սրտի աւելի կամ նուազ անձկութեամբ գրած ենք ներկայացած առիթներուն։ և սակայն ասիկայ պատճառ չէ որ չկրկնենք կամ չանդրադառնանք նոյնին, առնն առնն, նկատելով որ, խնդիրը ընկերային հայեցակէտէն քննելով, աւագ կարեւորութիւն ունեցող հարց մըն է, մանաւանդ շահեկան անո՛վ որ այժմէութիւն մը ըլլալէ չի դադրիր երբեք և առաւելութիւնը ունի մեր զարգանալու հակամէտ պատանութեան նկարագրին վերաբերելու։

Կը հետեւի թէ ուժգին հակադրեցութիւն մը պէտք է մեր վարժարաններուն չափազանց վերացեալ ուղղութեան դէմ, ուսմանց ծրագրին մէջ լայն տեղ մը տալով գործնական և առեւտրական, որոնք չեմ յիշեր թէ ոեւէ ներկայութիւն մը ունեցած ըլլան հոդ, ուժ տալով մանաւանդ «համարակալութեան» ճիւղին (comptabilité) որ «գերազանցօրէն ընկերային գիտութիւն» կոչուած է մեր եղիայէն։ Ու բարձրագոյն դասընթացքի աշակերտներուն համար ես յարմար պիտի դատէի Զէօմէրքճեան էֆ.ի «Առաջնորդ վաճառականաց»ը որ մեծապէս պիտի ընդլայնէր անոնց մէջէն յաջողիկայնն առեւտրական գործերու հետամուտ պատանիներուն ծանօթութեանց շրջանակը։ Եւ այս առթիւ օգտակար կը նկատեմ նաեւ Դաւթեան էֆ.ի «Նոր Դպրոց»ին «Բաղաքացիական Կրթութեան» մասը որ զիրենք իրենց նախնական քայլերուն մէջ տեղային քարքերու, երկրին օրէնքին, ընկերային պատշաճութեանց ու փոխադարձ յարաբերութեանց տեսանկիւնէն ու կարեւորութեան պիտի գիտակցիլ տար նպատակայարմար եզրակով մը։

Եւ այս ամէնը՝ անոր համար որ օժտուած չենք առեւտրական քարտագոյն վարժարանով մը որ թոյլատրէր մեր ուսանողներուն՝ օգտուիլ անոր ընծայելիք անհամեմատ բարիքներէն։ Եւ ցորչափ, պիտի ընդհանուր անտարբերութեան մէջ, այդպիսի հաստատութիւն մը երազելու փորձութիւնը պարզապէս ԷՆԻՔ մը մնայ, դոնէ վերեւ յիշած պայմաններու, ինձի կը թուի թէ պիտի կրնանք նպաստել քիչ շատ առեւտրական գէշ ազէկ փրկութիւնն(*)։

Մ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Թէ ինչպէ՞ս կրնան քարեկարգ-ել տեղայերկրեա՞ վարժարանները. — Բարոյի ուէը

Ինչպէ՞ս կարելի է բարեկարգ վիճակի մը մէջ դնել մեր վարժարանները։ Ամէն չէզնի գրեթէ Ուսումն. Խորհուրդ կը փոխուի։ Ու ամէն Ուսումն. Խորհուրդ իր ուզած փոփոխումները կը մացնէ վարժարանի մը ծրագրին և ամէն բաներու մէջ, որոնց օգտակար ըլլալէ զատ, վնասներ ունեցած է այսպէս։ Տեսնուած և հաստատուած բան մըն է թէ՝ անհատական վարժարանները միշտ աւելի բարւոք, յառաջադէմ վիճակ մը ունեցած են և ունին ծիրականներէն։ Ասոր պատճառը ակներեւ է, այսինքն դայն վարողը և անոր պատասխանատուն մէկ անձ մըն է։ Հետեւաբար ծրագրի և դասատուներու միօրինակութիւն կը տիրէ հոն, որոնք կարելի է ենթադրուն յաջողութիւնն և յառաջդիմութիւնը — սակայն եթէ վարիչն ըլլայ բանիրուն, ուսեալ և բաղմահմտա անձնաւորութիւն մը։

Արդ՝ տեղւոյս երկսեռ վարժարաններուն իրենց նախկին փայլուն վիճակը տալու համար՝ նախ պէտք է պատրաստել գործնական ուսումներով ծրագիր մը և յանձնել վարժարանները, զէթ հինգ տարի, բաղմահմտա ու կիրթ անձնաւորութեան մը, անոր վրայ ծանրացնելով թոմանդակ պատասխանատուութիւնը վարժարանի ամէն գործերուն, անոր տալով լիաբուռն զօրութիւն ու բազմակողմանի հիրքերուն՝ անոր զինուորելի տիպար մը ցոյց տալ զինքը, երկրորդելով անշուշտ մեր համակրելի բարեկամ Բասիմը, քանի որ ինքն ալ արդէն այդ մասնաւոր նկատումը ունեցած է անտարակոյս մեր նորահաս սերունդին ներկայացնելով այդ ճկուն հերոսը։

Նոր սերունդ կ'ըսեմ ու պահ մը կանգ կ'առնեմ։ Օհ, երբէք դիտած էք հրապարակին վրայ վաճառականի կամ յանձնակատարի գրագիր՝ մաս մը այն դեւատի հոդիներէն որոնք առաւելագոյն մինչեւ իրենկուն կկոցի պէս կ'երթեւեկեն մէկ վաճառատունէն միւսը ու կարգաւ նամակատուները, մաքսատունը, խանները եւն. մեքենական աճապարանքով մը, ամասկան այն մէկ երկու հարիւր զրուշի սիրոյն որ բնականաբար իրենց համար չգենուի կամ ցորեկուան ուտելիքի ծախքէն դուրս մեծ օգուտ մը չպիտի ունենար...։ Մէջերնին ուշիմները, խելացիները չէ որ կը պակսին։ Բայց ի՞նչ օգուտ որ մեր «վարժարան»ներուն արտակարգ խեղճութեան երեսէն է որ կը տուժեն այդ դեւատա պատանիները, չկրնալով ժամանակին պէտք եղած կերպով պատրաստուիլ կեանքի պայքարին, որովհետեւ մեր դպրոցներուն մէջ գործնական դաստիարակութիւն կամ կրթութիւն կոչուած կենսական գիտութիւնը իր բացարձակ բացակայութեամբն է որ կը փայլի, տեղի տալով երեւակայական ու օգտաբերիչ ճախրանքի մը՝ քանատոնդութեան որու սիրահար ուսուցիչներ — որոնք դժուդդարար լեգէոն կը կազմեն — երբեմն իրենց դասի ժամերէն դուրս ելլելով, սերակոտրտուած ոտանաւոր մը կամ քերթուած մը իրենց աշակերտներուն առջեւ զմայլանքով արտասանելու... հեշտանքը ըմբշխնել չեն մոռնար։

Ու հետեւանքը ան կ'ըլլայ որ մեր պատանիները կը թողուն դպրոցին սեմը, նիւթապաշտ մը միայն ամբարելով ուղեղնուն մէջ, որ ոչ մէկ կերպով պիտի ներէր իրենց յաջողելու ժամանակ՝ այն ասպարէզին մէջ զոր պիտի ընդդիմէին յետոյ, շուկան կամ հրապարակին վրայ, առանձնորդուելով իրենց հօրմէն կամ պաշտպանէն։ Ու այս տղաքը, որոնց երեւակայութիւնը խանգարուած էր արդէն վերացամիտ ուսուցիչներու ներշնչած գեղեցկագիտական գաղափարներէն, բնականաբար պարտաւոր պիտի չլերաբերուէին դրական ու գործնական կեանքի մը նկատմամբ, որ իրենց պիտի հանդիպէր դպրոցէն դուրս ու համ ալ պիտի չառնէին անկէ, քանի որ իրենք արդէն, անզգալաբար ու ակամայ, իրենց մէկ մէկ իմաստակ դուրս նետուած էին նախակրթարանէն, ամէն բան կլլած լմնցուցած գիտունի մը անիմաստ ինքնահաւանութեամբ։

Բայց շուկային մէջ դէրերը պիտի փոխուէին։ Գրականութեամբ, բանաստեղծութեամբ մնած երազուն պատանիին՝ վարանում, երկչոտ տղեկ մը պիտի յաջողէր միայն որ իր քիթոնին առջեւ կատուի պէս պիտի դողդղար, անշուշտ չհանկնալով անոր լեզուէն ոչ ալ այն գործէն, որուն մէջ ինքն ալ բաժին պիտի ունենար իր մասնակցութեամբ, աւելի կամ պակաս չափով մը։ Այս այսպէս ըլլալով, խեղճ պատանին ուրիշ բան ընել չպիտի մնար եթէ ոչ՝ սիրոյ դառնութեամբ լեցուն, ետ դառնալ իր կրունկներուն վրայ, նորէն սկսելու համար և այս անգամ աւելի զգուշութեամբ, շուկայի դպրոցին դասընթացքին ուշիւ հետեւելով՝ իր հանդիպած անցուցած տարիներուն պարարանքը մոռնալու համար։

* *

Այս նիւթին վրայ դուք ալ, ես ալ, ամէնքս ալ՝ սրտի աւելի կամ նուազ անձկութեամբ գրած ենք ներկայացած առիթներուն։ և սակայն ասիկայ պատճառ չէ որ չկրկնենք կամ չանդրադառնանք նոյնին, առնն առնն, նկատելով որ, խնդիրը ընկերային հայեցակէտէն քննելով, աւագ կարեւորութիւն ունեցող հարց մըն է, մանաւանդ շահեկան անո՛վ որ այժմէութիւն մը ըլլալէ չի դադրիր երբեք և առաւելութիւնը ունի մեր զարգանալու հակամէտ պատանութեան նկարագրին վերաբերելու։

Կը հետեւի թէ ուժգին հակադրեցութիւն մը պէտք է մեր վարժարաններուն չափազանց վերացեալ ուղղութեան դէմ, ուսմանց ծրագրին մէջ լայն տեղ մը տալով գործնական և առեւտրական։ Գիտութեանց, որոնք չեմ յիշեր թէ ոեւէ ներկայութիւն մը ունեցած ըլլան հոդ, ուժ տալով մանաւանդ «համարակալութեան» ճիւղին (comptabilité) որ «գերազանցօրէն ընկերային գիտութիւն» կոչուած է մեր եղիայէն։ Ու բարձրագոյն դասընթացքի աշակերտներուն համար ես յարմար պիտի դատէի Զէօմէրքճեան էֆ.ի «Առաջնորդ վաճառականաց»ը որ մեծապէս պիտի ընդլայնէր անոնց մէջէն յաջողիկայնն առեւտրական գործերու հետամուտ պատանիներուն ծանօթութեանց շրջանակը։ Եւ այս առթիւ օգտակար կը նկատեմ նաեւ Դաւթեան էֆ.ի «Նոր Դպրոց»ին «Բաղաքացիական Կրթութեան» մասը որ զիրենք իրենց նախնական քայլերուն մէջ տեղային քարքերու, երկրին օրէնքին, ընկերային պատշաճութեանց ու փոխադարձ յարաբերութեանց տեսանկիւնէն ու կարեւորութեան պիտի գիտակցիլ տար նպատակայարմար եզրակով մը։

Եւ այս ամէնը՝ անոր համար որ օժտուած չենք առեւտրական քարտագոյն վարժարանով մը որ թոյլատրէր մեր ուսանողներուն՝ օգտուիլ անոր ընծայելիք անհամեմատ բարիքներէն։ Եւ ցորչափ, պիտի ընդհանուր անտարբերութեան մէջ, այդպիսի հաստատութիւն մը երազելու փորձութիւնը պարզապէս ԷՆԻՔ մը մնայ, դոնէ վերեւ յիշած պայմաններու, ինձի կը թուի թէ պիտի կրնանք նպաստել քիչ շատ առեւտրական գէշ ազէկ փրկութիւնն(*)։

Մ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

(*) Ներկայ յօդուածներուս յաւելուածական մասը ուրիշ առթիւ։

Մ. Ո.

ՆՈՐԷՆ ՔԱՐՈԶՆԵՐԸ

Վերջերս բաւական խօսուեցաւ այն անիմաստ ու սխալ մոլորումին վրայ որուն ենթարկուած են սկիզբէն ի վեր մեր եկեղեցիներուն մէջ աւանդուած քարոզները, որոնք ընդհանրապէս անհասկնալի, ուռուցիկ, մերթ խեղաթիւրուած աստուածաբանութեան մը ալանդակ մեկնութիւններով խճողուած, զուրկ են անմիջական օգտակար դաս մը պարունակելու հանգամանքէն՝ քարեպաշտ ունկնդիրներուն համար։ Եւ այս առթիւ ստդանուեցան մեր քարոզիչները, թէ կարելի չէ՞ր որ իրենց քարոզները քիչ մը չափաւորուէին, մէկդի նետուէին անոնց մէջէն ինչ որ վերացական է և անըմբռնելի, ու անոնք վերածուէին սանկ ժողովրդական խօսակցութիւններու աւելի, պարզ դասակարգի մարդու մտաշէլի որ չդրչէր գուրս թող տրուած հռետորական ճամարտակութիւններէն և կարենար մարսել իրեն ուղղուած այդ քարոզները՝ իր առօրեայ նիւթական և բարոյական կեանքին հետ սերտ առընչութիւն ունեցող դասեր հանելով անոնցմէ։

Բայց ոչ մէկը ելաւ ըսաւ թէ ո՞վ պիտի ընէր այդ բոլորը, քարոզիչ վարդապե՞տը կամ եպիսկոպո՞սը, որ Ս. գիրքերով սնած միայն՝ աշխարհային խնդիրները զինքը չպիտի հետաքրքրէին բնաւ, և կամ չպիտի զիջանէր իջնել (?) անանկ հասարակ բաներու վրայ, զոր գուցէ տրբաղդութիւն ալ համարէր բեմին վրայ հանելը։ Մեր քարոզիչներուն — բացառութիւն — անձուկ, ու այլամերժօրէն կրօնական նյեցողութիւնը երբեք, օհ, երբե՞ք պիտի չզբաղէր հոգեմիտ, նիւթական ու վաղանցուկ կեանքի չնչինութիւններով. «հանդերձեալ կեանք», — անա՛ իրենց նշանաբանը։

Կը յիշեմ թէ էն առաջ «Ճոլոռ» ստորագրութեամբ մէկը ելաւ քննադատեց մեր «քարոզ»ները՝ նոյն իսկ այս էջերուն մէջ, ինչ որ չիրերուն դպած ըլլալու էր Երուսաղէմցի մի ոմն «Վրոյր»ի, որ ելաւ այն ատեն ձախորդ պաշտպանողականը գրեց մեր քարոզիչներուն և թերեւս... իր պաշտօնակիցներուն քարոզներուն, չեմ յիշեր հիմա թէ ի՞նչ առարկութիւններով։ Բայց ինչ որ ալ ըսուի, այդ քարոզներուն մեծագոյն մասը աւելորդ ու գլխուցաւ չաղփաղփութիւններէ անդին չանցնիր՝ զուրկ որ եւ է օգուտէ։

Այլ եթէ մեր քարոզիչները փափաքէին իսկ քիչ մը դրականացնել իրենց քարոզները, պիտի կընա՞յին ընել սակայն ատիկա։ Ուշադրութիւն ըրած և հետաքրքրուա՞ծ են երբեք թէ ի՞նչ եղանակներ և միջոցներ օր. համար, կրնան նպաստել ժողովուրդին մտաւորական կամ կրթական զարգացման, ուսումնասիրած են մեր ընտանեկան կեանքը՝ անոր մասին լաւագոյն դասերը տալու համար ունկնդիրներուն։ Չէ՛։ Անոնց ամէնը՝ վաղանցուկ բաներ են, նայինք թէ ի՞նչ կ'ըսէ Դաւիթ մարգարէն կամ Ամոսկում մարգարէն և կամ Եզեկիէլը։

* *

Գաւառներու մէջ մանաւանդ, ուր ժողովուրդին բարոյական և մտաւորական վիճակին զարգացմանը համար միջոցները այնքան առատ չեն ներկայանար, քարոզները կրնան իրենց օգտակարութիւնը ունենալ՝ եթէ վերը յիշուած պայմաններուն մէջ խօսուին անոնք։ Բարեբաղդաբար սակայն, եթէ քարոզները չեն կրնար այդ պէտքը լրացնել, ուրախութեամբ կը տեղեկանանք երբեմն թղթակցութիւններէ թէ ուրեք ուրեք աշխարհական քարոզներ են որ, ուսուցիչներու կամ զարգացած անձերու կողմէ, մանաւոր սրահի մը և կամ նոյնիսկ եկեղեցիին մէջ, ամէն հասակէ ունկնդիրներու կը դասախօսեն մտաւորական, ընտանեկան, կրթական, բարոյական և փրենց գտնուած միջավայրին յատուկ առեւտրական վիճակին վրայ տեղեկութիւններ, որոնք տարակոյս չկայ թէ ամէն կերպով օգտակար կ'ըլլան ներկաներուն։

Ահա նորութիւն մը, կամ սովորութիւն մը՝ որ երանի թէ ընդհանրանար գաւառի բոլոր կողմերը, հո՛ն մանաւանդ՝ ուր լրագրութիւնը չատ քիչ և կամ բնաւ դեր չունի։ Լսարան, թատրոն, նոյն իսկ իրենց ամէնէն նախնական վիճակներուն մէջ՝ իբր դպրոցներ պիտի կրնան գաւառի շատ մը անմշակ ժողովուրդներուն համար օգտակարութիւններ ունենալ։

ՕՇԻՆ ՁԱՐԹՕՆՔ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (61)

ԿՈՐՈՆ

ԹԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

ԴԱ.

ԹՇՈՒԱՌՈՒԹԵԱՆ ՕՁԷԼԸ ԵՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐՈՒ ՆԵՐՔՆԱՏՈՒՆԸ

—Գիտէ՞ք, ի՞նչ բանի կը հանին վերջ ի վերջոյ այդ մարդիկը... ինչ որ հոս կ'արգիլեն, ուրիշ տեղ կ'ըլլայ... մոլութիւնը, ապահով եղէք, կաթսայ մըն է, որուն ապահովութեան դռնակներ անհրաժեշտ են... զոցեցէք զրոնակները, կաթսան կը պայթի, և մոլութիւնը ամէն տեղ կը տարածուի... Նայեցէք մեր շուրջը... կա՞յ մաքուր ականջ մը։ Անպիտա՞ն, մտածելու են որ ներքնատունը անանկ տեղ մը չէ, ուր մայրը կրնայ իր աղջիկը բերել... Անշուշտ Նինի-Բօմօտին, Բարթիէ Լաթէնի խենթ երիտասարդութեան համար չէ որ քննիչութիւնը մեր ծրագիրը կը յապաւէ։ Երիտասարդութիւնը հոս կուգայ անշուշտ ոչ թէ եկեղեցիի երգ մտիկ ընելու համար։ Ոչ ալ իր ընկերոջ «Կէպի տիւ Բարթիէի» համար է, որ ձանձրացուցի դէմք մը առած է, մինչ «Բուլէ»՝ Սէրքատիէի վիպերգները կ'երգէ իրեն... ոչ ալ հարկաւ այն պզտիկ քէֆ քշողներու համար է որ Պարաթի հաստատութեան մէջ ընթրելէ յետոյ, ներքնատուն կու գան շամբանա խմելու իրենց կուրծքը-բացերուն հետ, որ կը գործեն խեղճ Անասթասիին մկրատները։ Այն ատեն... որո՞ւ համար... ինչ բանի համար... Զեհեսի համար, չուշնանորդի։

Լբրիչի ճառը ընդմիջուեցաւ «Բուլէի» դէպի իրենց գալովը, որ իր կըտորը երգելէն յետոյ սեղաններուն շրջանը կ'ընէր, խմողներուն երկնցնելով իր պատկերը կրող բացնամակներ։

—Տեսէք, պարոններ, երկու տասնոցի արուեստագէտներու կենդանագիրերը... ո՞վ կ'ուզէ գնել Բուլէի գլուխը երկու տասնոցով... քսա՞ն փարա...

Յետոյ կարգը «Պու»ին եկաւ դաշնակին առջեւ անցնելու...

—Թօհաֆ թիր մը, պարո՛ն Տէրվալ... արհեստով ժան ապրանք ծախող մըն է, ամբողջ ցորեկը պոռալէն յետոյ, գիշերն ալ հոս կու գայ քիչ մը երգելու... Օհ, ո՛չ շատ... միշտ քնիչութեան պատճառով... Նոյն իսկ հոգին տակ իրաւունք չունինք լեցուն բերնով խածնելու մեզ կառավարող պարոններուն տարատէն... քանի մը տեղ առաջ, այնչափ թիու չէին... թող կու տային որ ինդանք... Չեմ ըսեր որ քիչ մը չափը չէին անցներ... բայց դուրսէն չէին լսուեր, պատերը հաստ են... եւ յետոյ, անկեղծօրէն, հոստեղի հաստատութիւնը շատ հոգը չքներ ատիկա...

«Պու»էն յետոյ, երբ ինքն ալ իր կարգին սեղաններու շրջանը ըրաւ իր պատկերը ծախելու, գինետան երաշխաւորը, որ թէնօրի շատ հաճելի ձայն մը ունէր, «Ծառուսթ»էն կտոր մը երգեց։

Եւ Կունօի գորովոտ երաժշտութիւնը կարծես հանդիսաւ չէր այս ծխալից ու մշուշապատ գեղանափորներուն մէջ, այս այլանդակ, այլազան հաստատութեան մէջ, ուր է՞ն աղբատը կը սեղմուի անգործ քաղքենիին քով, որ հոս եկած է Հալերու մէջ անցուցած գիշերը աւարտելու համար, ուր կաւատը քով քովի կը նստի շիք պարոնին հետ, որ գլխուն զարնուածի դէմք ունի, շամբանեայով ճաշի մը հետեւանքով, ուր պլուզաւոր և քաստքէթաւոր բանջարավաճառը իր սուրբը կը խմէ, հրաքրքրութեան համար հոս եկած օտարազգի բարձր քնկերութեան պատկանող անձնաւորութեան մը քովիկը...

—Կը տեսնէ՞ք, ենթադրուածէն աւելի լուրջ տեղ է հոս, եղբակացուցը Լբրիչ... Եւ աղմուկ բնա՞ւ... աղմկարարները գիտեն գործերնին որի՛ հետ ըլլալը... վարպետը սատանայի բազուկ մը ունի և օգնութեան կարօտ չէ երգը խանգարող անպիտանը վեր հանելու և փողոց նետելու համար... Այս մարին, խստութիւնը անհրաժեշտ է. մտածեցէք որ գիշեր կ'ըլլայ, սա չորս պզտիկ ծակերուն մէջ հարիւր յիսունէն աւելի խմող կը գտնուին...

Գիշերը կամաց կամաց կը յառաջանար, քիչ քիչ կը մեկնէին. և շուտով քանի մը սովորական յաճախորդներէ զատ մէկը չմնաց։

Ներքնատան դրան մօտը, նստարանի մը վրայ նստած, երկու ոստիկանները ներկայացուցիչները, հասարակաց զօրութեան և դրաքննչութեան տեղապահները, կը մրափէին։

Այն ատեն, ամաթէօտները, Բուլէ, պզտիկ Պուն, և երաշխաւորը թողուցին արտօնուած երգերը։

Եւ մրցումը սկսաւ ամէնէն բաց, ամէնէն աղտոտ երգը երգելու...

Մէկը երգեց Ժոլվը, տեսակ մը քաղաքական երգիծանք, որուն դիւցազներգական յորդորակը ամէնը մէկանց կ'երգէին...

—Կը խորհիք հարկաւ, ըսաւ ոստիկանը, թէ քիչ մը կը ծաղրեն սա Վալուա փողոցի պարոններուն բարոյականը... արտանել կու տան անոնց ո և է երգ մը... որուն տուները չատ սիրուն, չատ բարոյալից են, և կ'երգեն... թուղթին միւս երեսները... կրցածնուն չափ ուժով պոռալով... Եւ տեսէք, նայեցէք սա քաջ ոստիկաններուն... չեն արթնար կոր անդամ...

Այս վայրկեանին, վարպետը եկաւ իմաց տուաւ թէ հայր Բուրթուա եկած էր և ինքզինքը իրենց տրամադրութեան տակ կը դնէր։

—Եթէ կ'ուզէք, սրահ տանիմ ձեզ... հոն աւելի հանգիստ կրնաք խօսիլ։

—Շատ լաւ, ըսաւ երկրաչափը... և կերակուր ալ կը բերէք մեզի։

(Շարունակելի)

ռութիւն մը ամէն անօրինութիւններ ընելու։ Այսպէսով, այս վարժարանները, այս պիւտճէով իսկ, կրնան անհամեմատօրէն բեղմնաւոր արդիւնք մը տալ, որքան կուսակցական անոնք հիմա։ Ուսումն. Խորհուրդը կրնայ հսկողի դերը կատարել և իր ձեռքը պէտք չէ այդ գիծէն անդին անցնի։

Այսպէս, կրնան յառաջ երթալ տեղւոյն, նաեւ ուրիշ շատ մը գաւառներու աղգ. վարժարանները, ապա թէ ոչ միշտ այսպէս կաղ ընթացք մը պիտի ունենան անոնք։ Ես այս կը գանեմ մեր վարժարանաց յետադիմութեան գլխաւոր պատճառը։ Եւ մեր կրթական հաստատութեանց այս յետամնաց վիճակը պատճառ մը պիտի ըլլայ որ հայ տղաք միշտ հեռանան այդ տոհմ. վարժարէն և երթան օտար վարժարաններ, խաթարելով իրենց տոհմ. նկարագիրը, ի վնաս իրենց, իրենց ծնողաց և. ցեղին։

Չեմ գիտեր թէ՝ ինչ կը խորհուի այս մասին։

.·. Գրեթէ ամէն գաւառային աւանդնորդ հայրուրբ, կիրակի օրեր քարոզ կը խօսի ժողովրդեան։ Բայց Իզմիրի Ս. Առաքնորդ հայրն արդեօք ինչո՞ւ չի յարգեր այս բարի սովորութիւնը, գէթ երկու շաբաթը անգամ մը քարոզ տալով։ Իր քարոզները լսելու բաղձացողներ շատ կան։ Ուրիշներ քարոզ մտիկ ընելու համար կիրակիները ժողովարան կ'երթան։ Ինչո՞ւ արդեօք ըլլայ այս, քանի որ Մուրատեան սրբազան մը ունինք հոս, կարող հմայելու ժողովուրդը իր հմայից ու հոգեշունչ քարոզներով։ Մեր սոյն առղերը կարդալով՝ կը յուսանք պիտի ուզէ կատարել մեր սոյն բաղձանքը։

Իզմիր ԳՈՒՐԱՆ

ԽԱՐԻՃԻՅԵԼ

Մ. ՏԷԼԳԱՍԷՆԻՆ ՆՈՒԹԴԸ.—Ինկիլթէրա վէ Ճաբոնիա արաբնտա միանգամ մուահէտէ իւզէրինէ Ռուսիա վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթլէրի միւթէֆիգէն պիր պէեանանմէ ադա իթմիշլէր իսի։ Կէրէք պու մէսէլէ վէ կէրէք Ֆրանսանդն սաիր խարիճի ուսուրբ՝ սախրէն Ֆրանսա աեան մէճլիսնէտ թէզէքքիր իսիլմիշ օլտուղունտան, խարիճիյէե նազբը Մ. Տէլգասէ աթիտէքի պէեանթաա պուլունմադա մէճպուր օլմուշ տրը։

«Ինկիլթէրա վէ Ճաբոնիա արաբնտաքի մուահէտէնամէ մուհթէվիյատը՝ վագբա ճիտսի պիր սուբէթտէ նազարբ տրգագթա ալընմադա չաեան իսէ տէ, մուհթէվիյատթընտան հիչ պիրի պիզիմ մէնաֆիիմիզի իիլալ իսէճէք տէեիլ տիր։ Իքի թարաֆ՝ Ագսահ Շարգտա սթաթիգօեբ վէ ուսումի ասաեիչ վէ սիւքիւնէթի մուհաֆազա իթմէք մագսատրնը էսաս գահէսի իթթիհատ վէ պու իքի գահտէէ բիաեէթի թէահհիւտ էյլէեօրլար։ Պու իքի գահտէտէն պիրի՝ Զինին թէմամիյէթը միլքիյէսի տիր։ Ֆագաթ, էէֆենտիլէր, հէրինիզ պիլիրսինիզ քի, պու գահտէտ պիգճէ եէնի պիր չէյ հօգ տրը, հաթթա տէեպիլիրսի՞ քի պու գահտէ՝ պիզիմ էսկի վէ մուազզէզ պիր տօսթուտուզ տրը, պէնէնալէյհ պու գահտէի պաշգալարընդն իլան իթմէսի՝ ասլա կիւճիմիզէ կիթմէդ։ Պա խուսուս կէրէք Ռուսիա, կէրէք պիզ՝ մէսէլէնին թա պիտաեէթինէտ պու գահտէի մէսլէքիմիզէ էսաս իթթիհատ վէ պունու էօյլէճէ իլան էյլէտիք։ 1900 սէնէսի յուլիսինին իքիսինտէ թէէլիքէ զաեէթ ազբը օլտուղու վէ հէր տէվլէթին հիտտէթ սահգասը՝ թէճավիւզինի սթաթիւգուօնընդն էօթէսինէ պիրէ կէչիրմէեէ իսթիատա բէյտա էյլէահի պիր սբրատա, ումում տէվլէթլէրէ պիր նօթա կէօնտէրմիշ իսիմ. պու նօթատա հա՞նկը էսասը թէրլիճ իթմիշ իսիմ։ Սթաթիւգուօեբ, եանի Զինին միլքի թէմամիյէթինի։ Զին մէսէլէսինին հալը իչուն պունտան իւչ սէնէ էվվէլ տէվլէթլէրէ թէքլիֆ իտիլէն, վէ հէր եէրտէ, մաթպուաթտա, բարլամէնթօտա, սիեասի մահֆիլտէ թէզէքքիր օլունան միխթէլիֆ սուբէթլէր հագգընտա թէտգրգաթ իճրա էյլէտիիմ սբրատա, «մատէմքի Թէնքինի իտարէ իթմէքտէեիզ, օ հալտէ Զինին թէմամիյէթը միլքիյէսինի վէ իսթիգլալընը մուհաֆազա իթմէք էլզէմ տիր» բէյլինի օրթաեա գօմուշ իտիմ։ Օ վագթտան պէրի ճէրէեան իսէն ահվալ վէ վագասլար՝ էն զիւեատ իհթիեաթբաուսէ բօլիթիգասան իպարէթ պուլունտուղընդն պու բօլիթիգասա սէպաթ իթմէլիեիզ. չու հալտէ, զաթէն Ագսահ Շարգտաքի մէնաֆիիմիզին էսաս վէ մինվէրի ատտ իթտիեեմիզ պիր մէսէլէքին պաղգալարը թարաֆընտան իլան իսիլտիեինի կէօրիւնէմէ, նամսրլ օլուբտա սբզբրբզ։

Ինկիլթէրա-Ճարոնիա մուահէտէնամէսինտէ գապալ իսիլէն էսասլարընդն իքինճիսի՝ Զինտէ ադզ գաբտ բօլիթիգասը տրը։ Պու նօգթաի նազարատան տէեէ պիլիրիմ քի 1899 սէնէսի նոյեմբերինտէ, եանի Զին պուէրանը զուհուր իթմէտէն պիր չօգ ճիւտէթ մուգատատմ, Զինին պիթիւն ալէմին սէրմաեէլէրինէ աչզգ պուլունտուրուլմասը իչուն, զայրէթ իսիլմէսի իճապ իտէճէեինի պէեան իթմիշ իսիմ։ 1901 սէնէսի մարտընտա, Ամերիգա հիւքիւմէթի՝ պիթիւն ագվամընդն թիճարէթ վէ սանաեի նօգթաի նազարընտան այնը մուամէլէեէ մազնար օրմասընը թէքլիֆ էյլէտիրի վագբէ, պունա էն զիեատլրազի օլմադա Ֆրանսա միւսարատթիտ։ Շու հալտէ պու գտտար չօգ վէ գուվվէթլի միւտաֆիի պուլունան պիր թագրմ էսաս գահտէլէրինին թէնտտ ալթընտա պուլունմադը նամսրլ թէսավվուր օլունապիլիր։

Վագբա սիեասի ուսուրատա հէր շէյի, վէ հաթթա իսթիմլատան էն ուզագ օլան չէյլէրի նազարը սրզգաթա ալմադ լազըմ կէլէճէեէրինի պիլիրիմ։ Հաթթա էմինիմ քի, Ինկիլթէրա վէ Ճաբոնիա հիւքիւմէթլէրի՝ մանգա՝ պու միլահազաեա թապի օլարագ, մուահէտնամէնէ՝ Զինին մէլքի թէմամիյէեթի թէհտիտ ալթընտա պուլունտուղու վագբէ միւշթերէքէն հարէքէթ իտէճէքլէրինի միւպէյնին պիր մատտէրճ իթմիշլէր տիր։

Ֆագաթ պու ուզագ իսթիմլատ՝ մահպա իսթիմլատ օլմագ հասէպի իլէ, պիզ ճիւմէ տէվլէթլէրին վէ չու հալտէ Ռուսիա վէ Ֆրանսանընտան իսթիեաթ նազարընը էճէլ։

Իչթէ Ինկիլթէրա վէ Ճաբոնիա արաբնտա ագտ օլունան մուահէտէնամէսէն խաթրա վարիտ օլան միւահազաթ պունտան իպարէթ տիր։ Ռուսիա տաիր պէօյէճ տիւչինիւօր...»

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ՎԷ ՌՈՒՍԻԱ ՆԱՄՍՐԼ ԻԹԹԻՖԱԳ ԻԹՏԻԼԷՐ.—«Թան» տան։ «Ինկիլթէրա վէ Ճաբոնիա իթթիֆագընդն նէ սուբէթլէ ագտ իսիլտիեի հագգընտա, կազէթալար միթալէալար պէեան իթմէքտէ տէվամ իսիեօրլար։ Պու պապտէ իլգ թէչէպպիւսին կէչէն սէնէ Ինկիլթէրանընդն Թօքիօ սէֆիրի սիր Ռիզտ Մաք Տօնալտն Լօնտրատտա պուլունտուղը սբրատա վուգու պուլտուղը՝ չիմտի արթզգ մուհագգագ ատտ իսիլմէք տէ տիր։

Գրալ Էտուար հազրէթլէրի՝ պիր իթթիլաֆ ագտընը թասվիպ պուեուրմուշլար իսէ տէ, պիր մուահէտէ ագտը՝ օ զէման հէնուզ միւպահասէ մէվգբընա գօնուլմամը իսի։ Հալպուքի, օ սբրատա Ճաբոնիանընդն Էվրօբա տէվլէթլէրի իթթիֆագընա կիրմէսի՝ Ճաբոնիա մաթպուաթընմա ֆէվգէլատէ արզու իսիլմէքտէ օլտուղունտան, խարիճիյէ նազարը Մ. Նամուրա՝ անճագ պիր մուահէտէ ագտը չարթը իլէ իթթիլաֆա գարար վէրմիշ իսի։ Ճաբոնիանընդն մարքի Իթօ, քօնթ Ինուէ, մարքի Եամակաթա կիպի պէօեիւք սիեասիյեունը՝ պու պապտէ միւգաքէրաթ ճէրէեան իթմէքտէ օլտուղունը լէգ ալէա պիլիեօրլար իսի։ Ախիրէն տէվրը ալէմ սէեահաթընը իճրա իթմիշ օլան մարքի Իթօնընդն Թօքիօտան էսնան հարէքէթինտէ, Ճաբոնիա մալիյէսի իչուն եէնի պիր իսթիգրազ միւգաքէրաթընատա մէմուր իսիլմիշ օլմասը՝ ազէպը իհթիմալաթան տրը։

Օ սբրատա Ճաբոնիա սիեասիյեունընդն պիր գըմը՝ Ճաբոնեանընդն Զին իչէրի հագգընտա Ռուսիա իլէ ուզայմասընը թավսիյէթ իթմէքտէ օլուպ, էզճիւմէ մարքի Իթօ՝ պու էմէլտէ պուլունմուգտա իսի։ Միւշարիւէյհին Բէթերպուրկտա պուլունտուղը սբրատա, Ռուսիա իլէ պիր իթթիֆագ ագտընա օղրայմըշ օլտուղու մուհագգագ տրը։ Պինանէն ալէյհ, պիր արալըգ պիր թարաֆտան Ինկիլթէրա, տիկէր թարաֆտան տա Ռուսիա իլէ միւզաքէրաթ իճրա իսիլմիշ օլմասը՝ ազէպը անկարելուր։

ՊԱՀՐԸ ՄՈՒՀԻԹԸ ԱԹԱԼԱՍԻԷ ԹԷԼՍԻԶ ԹԷԼԷԿՐԱՖ.—Թէլսիզ թէլէկրաֆ մուճիտի Մ. Մարգօնի՝ Պահրը Մուհիթը Աթալանին իքի սահիլիի պիրէլէտիրմէկ իչուն թէլսիզ պիր թէլէկրաֆ խաթթը թէէսիսի զրմինտա, Սգօչիատա պիր սթասիօն թէչքիլ իտէճէք տիր։ Մէղգիւր խաթտա կէլէճէք յուսիսէտ մուխապէրէէ պաշլանճադը իճմիտ օլունուեօր. պիրինճի ալէա օլարագ իճրա գըլընճադ մուսապատէ Ինկիլթէրա գրաւը հազրէթլէրինին բէսը թէթէվվիւճի միճնասիպէթի իլէ չէքիլէճէք թէպրիքի միւթէգանմին պիր թէլէկրաֆնամէէն իպարէթ օլանագ տրը։

ԷՎՐՕԲԱ կազէթալարընդն պէեանընա կէօրէ, թէպրիզտէն թէչրանա գատտար պիր տէմիր եօլը ինչատը իչուն Իրան տէվլէթի թարաֆընտան Ռուսիաեա իմթիեազ վէրիլմէք չարթըլա, Ռուսիա թարաֆընտան Իրանա 10 միլիօն ռուպլա իգրազ իսիլմէք իւզրէ, Ռուսեա վէ Իրան տէվլէթլէրի արաբնտա պիր մուգավէլէեանամ ագտ վէ իմզա իսիլմիշ տիր։

ՖԱՌԱՆՍԱ ՎԷ ԱԼՄԱՆԻԱ.—Եագընլարտա Բարիզտ Ալմանա պիր բիսալէ նէչր օլունանագ վէ սիեասի մէսէլէլէրէն պահա իթմէեուպ, անճագ իքի մէմլէքէթ արաբնտաքի թիճարի վէ սանաի միւնասէպաթընդն էեուլէչմէսի խուսուսլարընը թէչվիգ իսէճէք տիր

ՀԱՎԱՍԱՆ ՇԵՐԵՐ.— Շու սբրատա էն պէօեիւք հավատիս՝ Հայտէպէրկ տարիւլֆիւնունը քիմիա մուալիմի բրօֆէսօր Ֆիշէրին հավատան չէքեր չըգարմագ չարէսինի պուլմասը տրը։

ՄԱՐՕՐ ԱՀՎԱԼԸ. — Թանճէրտէն վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Գապիլէրին բէիսի պուլունան Պէնի Մսարա՝ Ֆաս էմիրինին ասաքիրնէ գարշու իթաաթ կէօսթէրմիշ տիր։

ՎԻԼՀԷԼՄ ՎԷ ՄԱՏՄՈՒԱԶԷԼ ԱԼԻՍ ՐՈՒԶՎԷԼԹ.—Իմբէրաթօր Վիլհէլմ պիր թօբ չէքեր զըրհլըսընընը խամինի, Ալիս Ռուզվէլթ գօմուշ տրը։ (Մալիսմ օլտուղը իւզրէ Ալիս Ռուզվէլթ՝ ձէմսիրը Միսիսիպի բէյսի Մ. Ռուզվէլթին զըղը տրը)։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԱԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՐԻ

25 Մարտ 1902

Ֆրանսզը էսհամը	(3% Français)	100	62
Բէժի	(Tab. Turcs)	321	—
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	25	80
Շըմմնտրֆէր	(Lots Turcs)	115	25
Գանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	562	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	150	

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սէլանիք վիլայէթը ճէլիլէսի վալիլեի՝ տիվանը մուհասէպաթ բէիսի տէվլէթլու Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ պուլրուլմուշ տրը։

.·.

Իգթիսատ մէ էնկիլէթինէ մէպնի, Խարճիյէե նէզարէթը ճէլիլէսի թապիրիյէթ գալէմի մուտրի աթուգ. Սալիմ պէյէֆ. հազրէթլէրինին օհնէսինէ թէրֆիան բիմէթի պալէա թէվճիհ պուլրուլմուշ տրը։

ՆԸՇԱՆ

Սէլանիք վիլայէթը ճէլիլէսի վալիլեինէ թաեին պուլրուլան տէվլէթլու Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինէ մուրասսա Իմթիեազ Նշանը ֆիւրուզ էֆէնտը.

Խրտմանը մէմատուհի բէվիկէթմէնտանէսինէ մէպնի, Թէճհրաթը ասքէրիյէե նազբը տէվլէթլուրաֆի բաշա հազրէթլէրինէ մուրասսա Մէճիտի նշանը զիշանը իհսան պուլրուլմուշ տրը։

ՏԱԼԻԼԻՅԵԼԷ

ՏՕԹՍԱՆ ՏՕԹՈՒԶ սէնէսի նիհայէթինէ գատտար օլան պագանընդն աֆվը հագգընտա չէրէֆսուուրը պուլուրլան իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Բաթիշահինին, եմլաք իլէ թանը թէէմինտէ պուլունան մաթլուպաթը խազինէէ շամիլ թուռուլմամեաեաղը, պա թէկզէրէի Սամիյէ մագամը ատինէ իչար գըլընընը եազըլմըշ իսի։ Սրբգաթ վէ իսթիլատան տիթէվլիլիտ զիմէմաթը չախսիյէէնին տախի աֆվը լազըմ կէլուպ կէմէեէճէի՝ պազը մահէլէրտէն սիեալ իսիլմէքլէ, Շուրաի Տէվլէթ մալիյէէ տարէէսինճէ թանզիմ իսիլէն մազպաթատա, ոգգան ոգգուզ սէնէսի նիհայէթինէ գաեար պագաեա վէ մաթլուպաթը էմրիյէէնին աֆվը հագգընտաքի գարարը ալինին հիւքմի՝ միւքելլիֆին իւզէրինտէ պուլունան մաթլուպաթը խազինէէ միւնասբը օլուպ, ոգտատան միւթէվելլիտ մաթլուպաթա թէպլիգ էթմէմէսի մուգարրէր պուլունտուղունա պինէն, աշարրն էմանէթէն իտարէ օլունտուղը միւտաէթ ատտ պագաեա իլէ եմլաք վէ թէմլիթիւ վէրկիլէրի վէ ազնամ բիսուսը կիպի մաթլուպաթն գարարը ալի մուճիպինէ գայտարը թէրզըն օլունարագ, պունտան մատտատ մաթլուպաթը խազինէէնին թաագրպ վէ խթիհնալը լազըմ կէլէճէեի պէեան օլունմուշ տրը։

ԵՒՐՈՊԷ ԱԼԹ թէճհրաթը ասքէրիյէե իանէսինին եէրինէ, ազնամընն հէր բէսինտէն 10 բարա ալընմասը վէ մանսուլաթը արզիյէտէն իսթիֆա իտիլէն թէքեալիֆինի՝ զիւրրաբն անլաեալիյէէեի պասթթ պիր սուբէթ իճրազը խուսուսաթը՝ Շուրաի Տէվլէթէե տերտէսթը թէտգրգ վէ միւզաքէրէ տիր։

ՊԱՆԹԱ ՄԱԳՊՈՒԶ ՍԷՆԷՏԼԷՐԻ.—Խազինէի ճէլիլէճէ, պազը մէսարիֆը միւպրէմէէ գարշուլուգ իթթիհատ իտիլմէք իւզրէ, թայրա զըրաաթ պանգասը չիւպէ վէ սանաբգլարընա թէսլիմ իսիլմէքտէ օլան մէպալիղ մուգապիլինտէ վէրիլէն սէնէտաթ՝ պուրատա պանգաեա իպրազ իսիլէրէք, պէեէլէրի կէլտիքճէ ալընմազտա վէ պու մուամէլէ՝ եալընզը իսազինէի ճէլիլէճէ միւնասիպ էմրիյէ տէ Տէրսաատէթ վէ պիլասը սէլասէ պաղէչանլարը քէթխիւտաբզ-ղըլա պիրէչտիրիլմէսի թէնսիպ պուլրուլմուշ տրը։

ՊԷՐԱԻ թանսիլ ճէնօվատա պուլունան Ռում շակիրտանընընն ախիրէն կէօսթէրտիքլէրի էսէրը սատագաթ վէ ուպուտիլէեթ միւքեֆֆաթէն, իքմալը թասիլ իթմիշ օլան Տօքթ. Արիսթիտ Բաքատուքիս էֆէնտինին 1000 ղրուշ մասալա, Համիտիյէ աթֆալ խաթթախանէի ալիսինէ թաեին զըլընմասընա իրատէի Սէնիյէէի հազրէթը Բատիշահի չէրէֆսուուրը պուլրուլտուղը կիպի, «Թահիրօվսս» կազէթասը մուխապիրի Նէզօլա Արօշօղօս էֆ. իլէ հէքիմլիք թանսիլ իսէն Դալէվրա պիրատէրլէրէ պէշինճի բիւթպէտէն Միճիտի նը-շանը զիշանը վէ պունան պաշգա, հէր պիրինէ աթիյէէի Սէնիյէէ իհսան պուլրուլմուշ տրը։ Մուամիլէյհ հէքիմլէր՝ իքմալը թանսիլ իթմիքտէն սանրա, Տէրսատէթտէ հիւքիւմէթ խասթախանէլէրինտէն պիրինէ թաեին իտիլէճէքլէր տիր։

ՇԻՀԷՐԻՄԻԶ Իրան սէֆիրի հազրէթլէրի՝ Գուրպան պայրամը վէ Նէվրուզ միւնասէպէթիյլէ, Խաքիրաի Շահանէէ թուրքի վէ ֆարսի իքի արիզէի թէպրիքլէէ թագտիմ էյլէմիշ տիր։

— Շէհրիմիզտէ պուլունան Իրան թէպասսանա Նէվրուզ միւնասիպէթիյլէ սէլամը Շահի թէպլիղ իսիլմիշ տիր։

—Սբանիա գրալը հազրէթլէրինին թաճ կէյնէսի բէսմիտէ հազրը պուլունմագ իւզրէ, չէհրիմիզ Իրան սէֆիրի հազրէթլէրի՝ 20 կիւնէ գատտար Մատրիտէ կիտէճէք տիր։

ՍԱԼԹԱՆԱԹԸ Սէնիյէէնին Գուլկարիսթան գամիսէրի պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ մէմլուրիյէթլէրինի մութէգամմին էմրը ալիեի բրէնա հազրէթլէրինէ թէվսի իսիլմիշլէր տիր։

Տիւեսնը Ռումմիյէէ տարիւ ինտէ սապզգ Ալման տարիէր վէքիլի Մ. Լինտաուէրը չէրէֆիւէ Սէրբ ա՝Օրիանտա պէր վէտա զըրաթէթի վէրիլմիշ տիր։

ԱՆԴԱՐԱ վիլայէթինին եոլ իշլէրինտէ գուլլանըլմագ իւզրէ, Էվրօբատան ճէլպ օլունան ալեթի վէ էտէվվաթ ֆէնիյէէ՝ կիւմրիքտէն պիլա բէտմ իմրար իսիլմէճէք տիր։

ՄԷՔԻԹՊՈ Հուգուգը Շահանէ տէրսլէրինէ բէնչէնպին կիւնի պաշլանմագ վէ Մէքքէպը Միլիյէէի Շահանէ տէրսլէրինէ տէ սիւն պաշլանըլմըշ տրը։

ԷՐԶՐՈՒՄՏԱ պու մարատան իթիպարէն ալթը այ սօնրա, էսկի ուսուլտա արապա թէքերլէէի իմալը մէնն իսիլմիշ տիր։

ԱՆԱՏՕԼՈՒՏԱ պուղտայ մանսուլը բէք մէպղուլ իմիշ։

ԻԶՄԻՐ լիմանընա 5 սէֆինէի հարպիյէէտն միւրէքքէպ, պիր Ինգիլիզ ֆիլօսը կէլմիշ տիր։

ԻՄԹԻԵԱԶ ԹԱԼԷՊԻ.—Տէրսատէթ վէ պիլատը սէլասէտ սարֆ օլունան քէմիքլէրտէն գաբա պոնա իմալը իչուն, 38 սէնէ միւտաթլէ իմթիեազ իթասը խաթիատասընա տարը Տախիլիյէ նէզանէթը ճէլիլէսինէ թագտիմ զըլընան արզբալ՝ իքի մուգթէզասը զինինտա, Թիճարէթ նէզարէթինէ թէվսի իսիլմիշ տիր։

ՎԱՐԻՏԱԲԸ ԽԻԶԻՆԷՆԻՆ պագաեատա գալմամասընը թէէմին իչուն, մուխթարանընն պիր սէնէտէն զիեատէ մուխթարանընա պըրագըլմամասը վէ հէր մանալլէէ պիր մուխթար թաեինի վէ սարէ հագգընտաքի եվամիրին թէմամի թաթպիզը Ատանա վիլայէթինէճէ միւհագաթա իշար գըլընընը՝ վիլայէթ կազէթասընտա օգունմուշ տրը։

ՍԷՐԿԻ.—1903 սէնէսինտէ, Ամերիգանընն Սէն Լուի շէհրինտէ քիւշատ օլունաճագ չիքճիրիլը վէ սանաեի վէ օրման վէ մէտատն վէ մահսուլաթը արզիյէէ վէ պահրիյէէ սէրկիսինտէ արզու իսէնէլէրին եշեա վագ վէ թէշհիր էյլէմէլէրի զըմնընտա, քէֆիյէթինին թիճարէթ վէ սանաեի օտասընա թէպլիղ՝ թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինտէն մագամը ատինէ իզպարը քէֆիյէթի գըլընմըշտը։

ԲԷԹԼԵՀԵՄԱԼԸ.— Հիսարլար խարիճինտէ պուլունան պաղէչանլար՝ պիր միւտտէթտէն պէրու քէթխիւտասը պուլունուեօր իսի։ Ախիրէն պու վազիֆէնին տէ Տէրսատէթ վէ պիլասը սէլասէ պաղէչանլարը քէթխիւտասը-ղըլա պիրէչտիրիլմէսի թէնսիպ պուլրուլմուշ տրը։

չէն գարտան, 3-4 կիւնտէն պէրու օլուտգճա չիտտէթլի սօղուզլար իճրաի հիւքմէ պաչլամըշ վէ թէրմօ ռէթրօ սանթիկրատ հիսապլյա, սապահլարը սբֆիր տէրէէսինէ թէնէզզիւլ իթմէքտէ պուլունմուշ տրը։

ՐՈՒՍԻԱ կրանիւքլէրինտէն Եօրկի Միխայիլովիչ իլէ զէվճէսի կրան տիւչէս Մարի՝ Եուանխանա կիտէճէեինտէն, րիւքիպպրը իչուն կէօնտէրիլճէք «Աֆմիթրիթ» եաթընդն պօղազարտան կէչմէսինէ միւսաատէ պուլրուլմասը՝ Եուանան սէֆարէթխանէսինճէ հիւքիւմէթը Սէնիյէեէն իլթիմաս օլունմուշ տրը։

ՃԷՄԻՑԷԹԸ ԹԸՊՊԻՑԷԼԻ ՇԱՀԱՆԼԷ.—Ճէմիյէթը թըպպիսէի Շահանէ՝ ճիւմա կիւնիւ ագտը իսթիմա իսէրէք, Բէիս տօգ. Տիւրիւնկ բաշա հազրէթլէրինէ, Մեսաիի մէսպուզասընա միւքեֆֆէթէն, Բուսիլի պէյլէր պէյլիեի բաեէսինէ թէրֆի իսիլտիեինտէն, տօլաեը քէնտի էրքինընընտան պուլունուտուղը իչուն, պէեանը թէպրիքեամ իթմիշ տիր։

Թէպպպէթէ ահա միւպահասաթան սօնրա, չէհրիմիզտէ հիւք Ֆէրա օլան խասթալզլարա վէ զբկամուգ խասթալզընընա նազլը քէլամ օլունարագ, պիլասսա զբզամուղընը վէխամէթի հագգընտա ուզուն ուզագ պահա օլունմուշ տրը։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹՏԷ Մարտն 4-ինէն 11-ինէ գատտար, պիր հաֆթա զարֆընտա 298 վէֆիյէաթ վուգու պուլմուշ տրը։

ՖԷՃԻ ՊԻՐ ՏԷՆԻՋ ԳԱԶԱՍԸ.— Կէչէն հաֆթա Սամսօնա կէլմէք իւզրէ, Պաթումանն կազ եիքիւ իլէ հարաքէթ իսէն Մէթամօրֆօսա նամ եէլքէն սէֆինէի՝ գար ֆուրմունաբնտան, չարշամպին բրմաքը ճիվարընտա թէկրիքեէ տիւշմիշ վէ թաֆիէլէրի իլէ 15 եօլճու գարաեա չըգմագ իչուն պիր գաեբդա էնմիշլէր վէ գարաեա չըգմագ իւմիտտնտէ իքէն, գաեբդ գաեաարա չարբարագ գըրբըմըշ վէ հիւմլեսի տէնիրէ տէօքիւմիշլէր վէ զարդ օլմուշլար տրը։

ՐՈՒՄ ԲԱԹՐԻԴԸ.— Զսթը հազրէթը Շէնրիեաբի՝ Ռում բաթրիգի ռիթպէթլու եեաքիմ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէվվէճճիսը Շահանէլէրինին եէկի պիր նըշանէսի օլագ իւզրէ, պիր գըթա միբասա Մէհմիտի նիշանը զիշանը իհսան պուհուրմուշլար տրը։

ՏԷՎԼԷԹԸ ԱԼԻՑԵԷ վէ Սրպիթան թիճարէթ մուգավէլէնամէսի տիւն իմզալանմըշ տրը։

ՏԻԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԵԷ՝ թէէմինաթ ագչէսի օլարագ, Տէրսատէթ-Սէլանիք իսթիսագ խաթթը չիրքէթինէ 10,000 լիրա էօտէմիշ տիր։

ՔԱՐԱՔՕՁ ՔԷՕՐԻՍԻ. — Բարքէօյ քօրբիսինին եէնիսէյ ինչասը իչուն, պահրիյէ նէզարէթինէճէ եվրօբատան կէթիրթարիլէն պիլիմիլէ բլանլար մէհանընտա, ֆրանսզ բլանը թէրճիմ իսիլմիշ տիր։

ՊԱԼԱԹ ՄԻԽԻԷՎի ՄԷԹԹԷՊԼԷՐի.— Շէնր Էմանէթի՝ Պալաթատաքի Մուսավի մէքթէպլէրինին չիմիլիք գաբատրլամասընը Մէարիֆ նէզարէթինէն թալէպ իսիլմիշ տիր։

ՖԱԳԻՐ-ԶԷԿԻՆ.— Սթանպուլատա Գատրբկատա Նուրիյէ նամ պիր գատընը՝ էօմրիտնտէ տիլէնիր տէբէճէսինտէ ֆագիր կէչինտիկի հալտէ, կէչէն կիւն վէֆաբընտա թէրէքէսինտէ 3040 լիրա պուլունմուշ տրը։

ՏԻՒՆ ԿԻՃԷՐԻ ԵԱՆԿԸՆԸՆ ԹԱՖՍԻԼԱԹԸ. — Տիւնքի նիսսէֆմիշտէ, եանկընն կազէթանընն մաքինաեա վիրիլմիեի զէման տէվամ իսիմէսինէն, անճագ օ վագթա գատտար եանան էվլէրին մրգտարը եազըլմըշ իսի։ Եանկընն սաաթ 8 պուչուգ բատէլերինտէ, Ֆընտրգլըտա Շուրաի Տէվլէթի միլքիյէէ տարիէսի ազասընտան Ֆէրիտ պէյ էֆ. հազրէթլէրինին միւթէսարրըֆ վէ գասատ Ռուշէնին միւթէէիր պուլունտուղը տիւքեանտան չըգարագ, տէօրթ գօլա այրըլմըշ վէ 37 էվ վէ 13 տիւքեան եանմըշ վէ անճագ սաաթ 11 պուչուգտա սէօնտիրիլէպիլմիշտիր։ Եանկընն տէվամը մէսմուը Ալիի հազրէթը ձիհանպանի պուլրուլուգտա. պա Իրատէի Սէնիյէէ, եավէրանը Շէհրիարիտէն պաղըլարը՝ տէրգագպ եանկընն մահէլինէ կիտուպ չարուգ սէօնտիրիլմէսի հագգընտաքի Իրատէի Սէնիյէէեի թէպլիղ իթմիշլէր տիր։ Եանկընն մահէլինտէ մէրքէզ գօմանտանը եավէրանը հազրէթը Շէհրիեարիտէն միւշիր Սաատէտտին բաշա վէ պահրիյէէ սիլահէնտազ թապուրը վէ ըթթֆիյէէ գօմանտանը Մէհմէտ բաշա վէ ուսմամ ըթթֆիյէէ գօմանտանը Զիլէնի բաշա հազարաթը վէ Պէյօղլու միւթէսարրֆի մուավինի պէյ էֆ. վէ զէվաթը սարէ պուլունարագ, եանկընն սէօնմէսի եօլունտա ֆէվգէլատ զարէթ վէ հարիզզէտկեանա մուավէնէթ իթմիշլէր տիր։

Ի

Ի

Ի

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. Ժողովը, ի բացակայութեան Ս. Պատրիարքին, ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս Արք. Յովհաննէսեանի, երէկ իր շաբաթական նիստը գումարեց Պատրիարքարանի մէջ։ Ներկայ էին, բացի երկու քահանայ անդամներէ Տ. Վահրամ Եպսկ. Մանկունի և պատրիարք. Տ. Գաբրիէլ Եպիսկ. Ճէլալիրեան։

1.— Ժողովը նկատելով որ Սղերդի առաջն. Տեղապահ Տ. Փաւէն Վ. Վիճակին Կոնսոս վանքին անանձանելի վիճակը նկարագրելով՝ վանքի կալուածական ապրանքներուն մասին Պատրիարքարանի մէջտեղ կայս. կառավարութեան մէկ նոր շնորհը կը խնդրէ, որոշեց յառաջիկայ Խառն Ժողովոյ նկատառութեանը յանձնել խնդիրը։—2. Դերջանէն Մակար Վ. տեղեկագրած ըլլալով թէ Նպաստից Ցանձնաժողովոյ ղրկած դրամներէն իր վրայ ծանրացած պարտքը վճարելու համար, Կրօն. Ժողովոյ նախորդ որոշման հաւաձան, 16 ոսկւոյ պարտատերէրակ մը ստորագրած և ղրկած է Կարնոյ առաջնորդին, իր գոհունակութիւնը յայտնեց։—3. Ասկից առաջ Սեբաստիոյ երաշխաւորութեան ուսուցիչ Թադէոս էֆ. Տէրտիերեան Կրօն. Ժողովէն ուսուցչի վկայական խնդրաս էր. արդ, իր ձայնագրած եղանակները երաժշտական յանձնախմբին կողմանէ քննուած և ինքնալ երկրորդկարգի վկայականի արժանի նկատուած ըլլալով, Ժողովն իր հաւանութիւնը յայտնեց առայդ։— Ասոնցմէ զատ զեղեցաւ նաև կարգ մը ամուսնական խնդիրներու քննութեամբ։

— Նպաստից Ցանձնաժողովը երկկ նիստ գումարեց, ի ներկայութեան Տ. Վահրամ սրբազանի և անդամներէն Սեթեան Միհրան էֆ.է, Ս. Պատրիարքին վերապահուեցաւ դիտողութեան նիւթ եղած ինչ ինչ կէտերու վրայ բացատրութիւններ ստանալը՝ նոյն որբանոցի Հոգաբարձութենէն։

—Ինչպէս գրած էինք նախապէս, յառաջիկայ ուրբաթ Խառն Ժողովը և Տնտեսական և Ուսումնական խորհուրդները նստի հրաւիրուած են։

—Կը լսենք թէ ճարտարապետ Մէլիտոսեան էֆ. Մայր-Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ հրաւէրին համաձայն, Մայր Եկեղեցի երթալով՝ մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարեր է նոյն եկեղեցւոյ նորոգութեան մասին, և ապա խորհրդակցելով Թաղ. Խորհրդոյ ներկայ անդամներուն հետ, խոստացեր է շինութեան յատակագիծը և նիւթերու քանակը ճշդող ցուցակը մինչեւ յառաջիկայ կիրակի ղրկել նոյն Խորհրդոյ։

—Ս. Պատրիարքը նախորդ երիկուն վերստին քիչ մը անհանգստութիւն ըզգալով, բժիշկներու յորդորանքը երէկ եւս չկրցաւ իջնել Պատրիարքարան և նախագահել ժողովներուն։

—Կ'իմանանք թէ կիրակի օր որոշեալ ժամուն երկու սեռէ բազմաթիւ ուսուցիչներ և ամէն դասակարգէ բազմաթիւ ուսանող և հետաքրքիր ազգայիններ, զանազան թաղերէ և հեռաւոր արուարձաններէ փութացեր են Բերայի լսարանը դիմել, անցած երեքշաբթի օրէն ի վեր լրագիրներու մէջ տրատարակուած պաշտօնական հրաւէրի մը համաձայն, ուսուցչական կիրակնօրեայ դասախօսութեանց ունկընդրելու, սակայն դժբաղդաբար ամէնքն ալ յուսախաբ իրենց տեղերը վերադարձեր են։

Եկողներ անոնք էին անչուշտ որ շաբաթ երեկոյեան թերթերը կարդալու պատեհութենէն զուրկ մնացած էին. վասն զի հաղիւ հաղ այդ թերթերու միջոցաւ բաւական համարած էր Ուսումն. Խորհուրդն իր յետաձգման որոշումը ծանուցանելու։

Զենք կարծեր թէ յետաձգելու այս թեթեւ և անկարեւոր պարագան կանխատեսուած և իմացուած չըլլայ նոյն խորհուրդէն, ինչ որ դժուար ալ չէր։ Կ'ըսեն թէ լսարանի յարգելի բեմբասաց Պէրպէրեան էֆ.ին կանխաւ հաւանութիւնը առանց առնելու որուած է այդ հրատարակութիւնը և եթէ պահմը ուզենք իսկ ինքզինքիս խաբուած նկատելով պարզ մոռացումի հետեւանք համարել զայն, անոր ուղղութիւնը ոչ թէ վերջին ժամուն, այլ գէթ ուրբաթ օրուան լրագիրներու որուած որոշումներու կարգին մէջ կը սպասէինք տեսնել։

Այս առթիւ աւելորդ չենք համարիր երկրորդ անպատեհութիւն մըն ալ յիշել տալու. Նոյն օրը բոլոր հոն դիմողներու ներս մտած ատեն և ոչ իսկ պաշտօնեայ կամ ներկայացուցիչ մը երեւցած է, ոչ թէ յետաձգուած ըլլալը ծանուցանելու ինչպէս որ պատշաճ էր, այլ նոյն իսկ արուեստանոցի սրահին սեղաններուն վրայ ցիրուցան տարածուած դոյներն ու գործիքները պահպանելու համար։

* * * Վերջին պահուն կ'իմանանք թէ դասախօսութիւնները յետաձգուած են Զատիկէն ետքը։

—Բարեսէր-գրասէր անձ մը տարուան մը «Մանզումէ» կը նուիրէ Կեսարիոյ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ վարժարանին։

—Ս. Պատրիարքին կարդադրութեամբ, Եէնիգիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն քարոզիչ Տ. Յակոբոս Մ. վարդապետ Շահպազեան պիտի այցելէ Վասիլորի գիւղերէն՝ Պէյիլքէրէի, Պէյզօղլի, Գանտիլիի, Սանեիայի եկեղեցիներն ալ, և Մեծ Պահոց առթիւ ժողովրդեան քարոզ պիտի խօսի։

—Կը լսենք թէ՝ Երուսաղէմայ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը՝ տրամադիր է եկեր Դամասկոսի Տեսուչ կարգելու՝ Տ. Սերովբէ Վարդ. Սամուէլեանը, որ գիտէ հայերէնէ զատ՝ տաճկերէն, արաբերէն ու ֆրանսերէն, ինչպէս նաեւ բաւական ալ պաղեստինագէտ մըն է։

—Աղթամարայ վանքի Տնօրէն Խորհուրդը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ կաթողիկոսական փոխանորդ Տ. Արսէն վարդ.ի պաշտօնը հաստատող Պէրաթը շնորհուի։

—Սղերդէն Պատրիարքարան քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ գաւառ. Ժողովը առաջնորդ ընտրեր է առաջն. տեղապահ Տ. Փաւէն վարդ. Կլայեցին։

ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԴՐՈՒԻԼ.

ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ

միանգամ ընդ միշտ կը յայտարարենք թէ՝ ԱՊԱՌԻԿի հաչիւ չենք բացայայտ մեր առմարին մէջ և թէ ՄԱՆԶՈՒՄԷի բաժնեգինը ԿԱՆԽԻԿ է,

ԿԱՆԽԻԿ ԵՒ

ԿԱՆԽԻԿ։

Ա.ԶԳ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է յառաջիկայ հինգշաբթի (14 մարտ) աւուր պատշաճի իր պերճախօս և հոգեշունչ քարոզութեամբը հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները։

Այս առթիւ կը ծանուցուի նաև որ, Արեւագալի երգեցողութեանց աւելի փայլ մը տալու համար հանրածանօթ գեղջանի դպիրներ հրաւիրուած են նոյն օր, ինչպէս նաեւ Մեծպահոցս ամէն հինգշաբթի օրերը, Ս. Եկեղեցւոյս մէջ երգելու,

(Ինէֆ Խոնարհաբարեան)

11 մարտ 902 Ղալաթիա

Ծանօթ.— Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ի ժամ 1½, Արեւագալ ի ժամ 3, քարոզ ի ժամ 4։

2—2

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Նունեայ Ն. Պալեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ Օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Տօքթ. Տատուր էֆէնտի։

ՏԻԿԻՆ ՆՈՒՆԵԱՅ ՊԱԼԵԱՆԻ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ, Իւսկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, ողբացեալ արքունի ճարտարապետ Պալեան Նիկողոս Աղայի կողակից՝ Տիկին Նունեայ Պալեանի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ, ի ներկայութեան Պալեան, Կիւմիւշեան, Մանուկեան, Խնդիրեան, Տատեան, Գարաքէշեան, Տատեան, Փափազեան, Մըրմըրեան, Սուրէնեան, Մարգարեան և Ֆէրահեան զերդաստանաց վերաբերեալ ծանօթ անձնաւորութեանց, ինչպէս նաեւ արքունի ճարտարապետութեան տրամադրութեանը ներքեւ երբեմն պաշտօնավարող զանազան անձանց։

Տխուր արարողութեան կը նախագահէր Տ. Մկրտիչ Արք. Վահապետեան, շուրջն ունենալով՝ Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն և Գուզկունճուքի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն քարոզիչ-վարդապետները, և երեք եկեղեցեաց բոլոր քահանաները։

Ն. Դերապատուութիւնը պարագային յարմար դամբանական մը արտասանեց, յիշելով զերդաստանի ծանօթ բարեգործութիւնները և առատաձեռնութիւնները, և մանաւանդ նորոդ հանգուցեալոյն բարեպաշտութիւնը։

Հանգուցեալ Տիկինը՝ երկու ճարտարարուեստ մանչ և երկու քարեկիրթ աղջիկներ ունեցած է, որոնցմէ մին՝ Տիկին Երանուհի Գարաքէշեան, (կողակից Երամ պէյի) կանուխէն մեռած եւ թաղուած է ի Գահիրէ։ Սրբազանը՝ հանգուցեալոյն որդւոց, փեսային թոռներուն և բոլոր պարագայից՝ արեւշատութիւն մաղթելով, կնքեց իր սրբատխօս դամբանականը։

Յետոյ, յուղարկաւոր թափորը՝ հանգուցեալոյն մարմինը եկեղեցական հանդիսութեամբ փոխադրեց տեղւոյն գերեզմանատունը, և ամփոփեցին Պալեաններու յատակացեալ այն դամբարանները մտիկ, ուր կը գտնուին Պալեաններու նահապետ եղող՝ արքունի ճարտարապետ Պալեան Գրիգոր Ամիրայի Դամբարանը, որուն կից են՝ Տէր և Տիկին Սերվերեան Յովհաննէս Ամիրային դամբարանները, Պալեան Սարգիս Պէյի գերեզմանը, և այլ ազգականներու։

Յետ մեռելաթաղութեան արարողութեանց, ներկայք խորին վշտակցութիւն յայտնեցին՝ Պալեան Լեւոն և Մինաս Պէյերուն, Կիւմիւշեան Պարիկ էֆէնտիին, Տօքթ. Խնդիրեան էֆէնտիին, և այլ մտերիմ ազգականներուն։

ԹԷԼԵԳՐԱՖ

ԼՕՆՏՐԱ, 24 մարտ. — Պաղը Պոէր մուրախնասարը՝ Լօրտ Քիչէնէր թարաքնտան վէրիւմիշ օլան պիր թէէմինամէի պէրապէր ալարագ, Օրանմ բէիսի Մ. Շեթայն իլէ պիրլէշմիշ վէ Ինկիլթէրա թարաքնտան ալրմէնան օլուսնան սուլհ շարթլարը հագզնտա միւզաքէրաթտա պուլունմազ իւզրէ, հարաքէթ իթմիշ տիր։

—Սուլհ միւզաքէրաթնա տաիր վարիտ օլան խապէրլէր իւզէրինէ, պօրսատա ձէնուպի Աֆրիկա ֆոնտոյարը թէրազզը իթմիշ տիր։

—Մէհրիսը մէպուսանտա հարպիյէ նազրրը Մ. Պրատրիգ՝ հիւքիւմէթին մուվաֆագաթրյա, լօրտ Քիչէնէրին թրանսվալ բէիս վէքիլի Մ. Շալգ Պիւրկէրէ սուլհ միւզաքէրաթնա, պիր թէքլիֆէ պուլունմազ իւզրէ, Օրանմ բէիսը հիւքիւմէթի իլէ, ռալիմէն կիտուպ, միւզաքէրէ իսէպիրմէք իւզրէ, պիր թէէմինամէ վէրտիեին պէեան էյէմիշ տիր։

—Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի՝ մէճլիսը մէպուսանտա լօրտ Քիչէնէրին կիտուպ Օրանմ բէիսը հիւքիւմէթի Մ. Շեթայն իլէ չէրտիթը սուլհիյեէկ տաիր միւզաքէրաթտա պուլունպիրմէք իւզրէ, Թրանսվալ բէիս վէքիլի Մ. Շալգ Պիւրկէրէ պիր թէէմինամէ վէրմիշ տիր։

—Ինկիլթէրա գրալիչասը Սէլէսանտրա հազրէթլէրի կիտուպ, բէտէրլէրի Տանրմարգա գրալը հազրէթլէրինի կէօրմէք իւզրէ, եարբն Գօրէնսակա հարէքէթ իսէէք տիր։

—Թօքիսան ալրնան պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ, Ֆրանսա-Բուսիա պէեանամէսի՝ Ժարմնիա մաթպուանը թարաքնտան հիւմը թէլագրը օլունմուշ տիր։ Մէզքիր մաթպուանի՝ Ժարմնիա հիւքիւմէթինին անվալը հազրրամա հիշ լպիր թէպէտիւլի արզու իթմէտիեինի պէեան իսիսը։

ՊԷՐԼԻՆ.— Իսթէրթօր հազրէթլէրինին մախտումլարընտան բրէնս Ատալպէրին ապրիլին 28ինտէ Նիւ-Եորգա կիթմէսինէ պէքլէնիլիսը։

ՊՐԻՒՔՍԷԼ.— Էրքեանը հարպիյէ մաթպուասը միւտիրի միւթէգաիտ միրը լիվա Մ. Հաթգին բէվօլվէր իլէ ինթիհար իթմիշ տիր։

ԲԱՐԻՍ.— Պաշ վէքիլ Մ. Վալտէգ Բուսս՝ իատէի սրհէթի էյէմիշ տիր. տեան վէ մէպուսան մէճլիսլէրի՝ բէիսը հիւքիւմէթ հազրէթլէրինին Բուսիատա սէեահաթընը ալզբզլարլա հիւանը թէլագրը էյէմիշ տիր։ Խարիհիյէ նազիրը Մ. Տէկգասսէ՝ բէիս Լուպէ հազրէթլէրինին՝ Ֆրանսա-Բուսիա իթթիֆագընին արթմագտա օլտուզը հազզնտա Բուս էսպախնին միւշթէրէք հիսսիյեաթընտան շախսէն էմին օլմագ իւզրէ, ալիմէթի իչուն Զար հազրէթլէրի թարաքնտան իրսալ օլունան տավէխնամէէի պումինասիպէթլէ մէճլիսէ թէպլիղ էյէմիշ տիր։ (Ալգբզլար)

ԿԵՃԷԲԻ ԹԷԼԵԳՐԱՖԼԱՐ

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 25 մարտ.— Տօքթօր Լէյաս տէսօր քի, Մ. Շալգ Պիւրկէր՝ բէիս Քրիւկէրին մուվաֆագաթը օլմագսըզըն ապտը մուսալահա իսէմէզ. հալպուքի, բէիսը մումիւլէյի՝ Ինկիլթէրանը հիմաեէսի օլմագսըզըն Աֆրիգան ձէնուպի հիւքիւմէթլէրինին իտամէի իսթիֆալընա գաթիյեէն գարար վէրմիշ օլտուզը կիպի, Աֆրիգանտէրլէր հագզնտա ամբը ումմի իլանընը սա թալեպ իթմէքտէ տիր։ Տօքթօր Լէյաս՝ Մ. Շալգ Պիւրկէրին տէպու ֆիքրաէ օլտուզունը սէօյլէօր։

ՐՕՄԱ.— Շերմէնտրֆէրլէր հասիլաթը օլան 27 միլեոն տաիրի օլմատըզը հալաէ, պիւտէեէ գըրգ միլեոն ֆազլա կէօրիւնմիւշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Ինկիլթէրանըն եէնիէն 25 միլեոն լիրալըգ գօնսոլիտ իսրատ իտէէնէկ չահիսաը տէվէրան իսթեօր. Ինկիլիզ փոնտալարընը տիւշմէսի՝ պունտան իլէրի կէլիեօրմուշ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ուսմ. տիւն ազչ. գաբ.	28—07½
» » » էն եիւքսէք	27—37½
» » » էն աշաղը	28—
Բումէլի չըմէնտ. ազչմ գաբտ.	113—¼
» » էն եիւքսէք	112—⅜
» » էն աշաղը	112—½

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիոնը	Օս. լիր.
Սիկարէթ Ա.	0—15
» Բ.	—66
Թրամվայ	5—82½
Ժուխանա	1—57
Օսպիկասիոն Թրամվայ	483—
Ամբրանա	3—57
Գոբրօրասիոն	0,09,3
Գոմմէրսիալ	0,09,3
Լօրիսա	70 50
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	413—
Թրանսվասալ	152—
Բրիսթըմ Թանվիլաթը	476—
Գրէսի Ֆոնսիէ Էյիպսիէն	267—
Անատօլը չըմ ագսիոնը	10—37½

Ա.Գ.Զ.Լ.Է.Բ.Ի.Ն Ֆ.Ի.Ց.Ա.Թ.Ը

Օսմ. լիրաը 100 ղ. տան	ղ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարզը	108—06
Մէթալիք	97—20
Ինկիլիզ լիրաը	110—06
Ֆրանսը ալթունը	87—23
Բոլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—58

Է.Վ.Օ.Բ.Ա ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 24 մարտ

Ինկ. էհնամը Ինկ. լիրաը	94—37
Օսմ. էհնամը գաբանտը	25—63
» » Բ	27—63
« » Գ	51—50
Օսմանլը Պանգասը	12—50
Մըսրը Տուլ. մութթահրաէ	108—
Պուլկար իսթիդրասը	83—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—32½
Թրանսվասալ	5—87
Շարթրէթ	3—62

Բարիզ 24 մարտ

Ֆրնս էսկ. 3% ֆր.	100—65
Եէնի Օսմ. էհնամը գաբանտը	26—05
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	115—50
Օսմանլը Բէժիսի էհնամը	322—
» Պանգասը	562—
Գէսիսի Լիոնէ	1043—
Իթալիա էհնամը	100 - 40
Բանքոիթէ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթոման	516—
Սպանսել	78—05
Թրանսվալ	150—50

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԹԻՐԴԱՍԸ (6)

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՊԱՐԷ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԼԻՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Ա.

ԳՈՒՄ ԱՐԱՊԱՍԸ

Բոլիսէ ճէվապէն տէտի քի։

— Պիզ պիթիւն կիւն Բանթէնտէ թաշ օճագլարընտան գում թաշըմագլա մէշղուլը։

— Սէօյլէտիեին թաշ օճագլարը՝ Բանթէնին նէ թարաֆընտա տը։

— Զաեբրլըգ թարաֆընտա, թէրէնին տիպինտէ Բօմէնվիլէ տօղրու.

— Սէրպէսթմի տիր։

— Խայր, սահիպի վար տը։

— Օնը սօրմաեօրում. սէօյլէտիեիմի անղաեամատը. պու եէրէ հէր քէս սէրպէսթճէ կիրէ պիլմը մի։

— Եվվէլ լաքին կիւնտիւզ տէեիլ, յիւնքի, պիզ չալըշըրզը. ամմա կիճէ սէրպէսթ տիր վէ արապալարըմըզը հէր կիճէ օրատա պըրագըրզը. պազը իչսիզ ատէմլէր կէլիպ, կիճէեի պիզիմ արապալարատա կէչիրիրլէր։

— Արապալարը քիրէճ օճաղընտա պըրագմագ ատէթինիզ մի տիր։

— Եվվէլ էֆէնտիմ հայվանլարըմըզը Պօպինէ կէօթիւրիւր վէ արապալարը օրատա պըրագըրզը։

— Արապալարը նէ վագթ եիւքլէթիրսինիզ։

— Սապանլաեը։

— Բաթէնտէ պէօյլէ իչսիզ ատէմլէրին պուլունտուզը վէ սիզին արապալարընըզը քէնտիլէրինէ մէքեան իթթիխաղ իթտիքլէրի մալիմ.

— Լաքին պունլար եալընըզ պիզտէ ատիել հէր թաշ օճագլարընտա պուլունուր։

— Սապանլաեը արապանըզը եիւքլէթիրքէն իչինէ պագմազմըզընը։

— Բաաթ կէլէ, պազը, կէօզիմ իւլիշրսէ պագարըմ. լաքին պունուն վուգու պուլաճաղընը նէ պիլիրսիմ։

— Տիւն ագշամ սաաթ գաճ տա թաշ օճագլարընա կիթթինիզ.

— Յօգուզտա։

— Հէր վագթքի եաբարընըզ կիպի, արապաեի օրատա պըրագընըզ իտի տէեիլ մի։

— Եվվէթ էֆէնտիմ։

— Էյ օճագլարտան այրըլուր քէն պիր չէյ կէօրմէտինիզ մի։

— Տինմիզ հագզը իչուն կէօրմէտիք. օրատան այրըլուրքէն, գար եաղըեօր իտի, քի պու սապահտա, եէրտէ կէօրիւլիւեօր։ Պէլօար վէ պէն՝ արապատան աթլարը չըգարտըղըմըզ կիպի, հիչ վագթ զտիպ իթմէքտիզին Պօպինէ գօչտուզ։

— Պու սապահ արապաեի գաչ տա՞ եիւքլէթտինիզ։

— Թաշ օճագլարընա սաաթ 4 տէ պէլքի պիր ազ տահա էվվէլ վասըլ օլտուզ վէ արապաեիտա եարըմ սաաթ տա գօչուպ վէ եիւքլէթուպ, օրատան այրըլարզ։

— Պու սապահ արապանըն թահթալարը իւզէրինէ պիր չէյ կէօրէմէտինիզ մի։

— Արապա եիւքսէքտէ տուրուեօր իտի էֆէնտիմ. պէն պիր չէյ կէօրէմէտիմ (Պէլօարա միւթէվէճճիհէն) սէն կէօրմի՞ էն մի։

Օ տա արգատաշընը թասսիգ իթտի. Լանկլէ՝ սէօզլէնտէ տէվամա։

— Բէք կիւզէլ պիլիրսինիզ քի, սէօյլէտիեիմիզ սաաթ տահա կիճէ տիր։ Խուսուսիյէ քեանունը էվվէլտէ պիպիմ օճագլար ին կիպի գաբ գարանլըզ տը. պունտան մատտա, պիւթիւն կիճէ գաղտը վէ պիզ օրատա իքէն տէ եաղմագտա իտի. արապանըն իչինտէ հէման պիր գարըշ գար վար իտի. պէլքիտէ հէրիֆ գարըն իչինտէ իտի։

— Տիմէք քի հիչ պիր չէյ՝ կէօրմէքսիզին արապանըզը տօղտուրունուզ վէ օրատան հարաքէթ իտուպ, Սէն ժէրմէնտէքի եարու եէրինէ գատար կիտէրէք, արապանըզըն իչինտէ պիր մէյթ օլտուզը խաթըրընըզա պիրէ կէլմէտի էօյլէ՞ մի։

Լանկլէ իլէ Պէլօար՝ իքիսի պիրտէն։

— Եվվէթ տէտիլէր։

— Լաքին տահա պիրինճի քիւրէք գումը աթտըզընըզ վագթ, չըգարտըզը սատանըն պաշգա տիւրլիւ կէլտիեինէ տըգգաթ իթմէ՞տինիզ մի։

— Նէ՞ կիպի սատա անլաեամաեօրում։

— Աճաիպ, արապաեի տօղտուրմաղա պաշլատըզընըզ վագթ, թանթանըն իւզէրինէ տիւշէն գումլար կիւրիւլթիւ հասըլ իտէր. կիւրիւլթիւնին նէ օլտուզունը պիլիրսինիզ եա, լաքին պու սապահ արապանըզըն իչինտէ սէրիմիշ պիր ատէմ վար իտի. գումլար օ ատէմին իւզէրինէ տիւշտիւեի կիպի, կիւրիւլթի իթմէզ եա...

«Ամմա եէրտէ գար վար իտի էֆէնտիմ՝ պիլիրսինիզ քէ, բէնճպէր գըսմը՝ պու գատար շէյէ արգգաթ իտէմէզ։

— Բանթէնտէն կէթիրսիեինիզ հէրիֆի պիլմէօրուզընը հա՞...

— Պիլմէօրուզ։

— Պունտան պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէ՞մզմիսինիզ։

— Խայր էֆէնտիմ։

— Եօյլէ իսէ իսթինթագնամէնիզի իմզա իտինիզ։

— Արապաճըլար իթաաթ իտէրէք իմզալատըգտան սօնրա, տարիէեի թէրք իթթիլէր։

Պունլարը ալիմէթինտէն սօնրա, գօմիսէր՝ մէյթ իւզէրինտէն չըգան էսվապլարը պիր բաքէթ եարըբարագ, քեսթիպլինէ վէրիլմէսինի էմր իթտի։

Բ

. ԳՈՒՄԱՐԽԱՆԷ ԵԱԽՈՒՏ ՄԱԳՍԻՄ

Պիր չօգ սըրլըատէ վէ քեսթիպ վէ սանսաաթ քեար՝ (Պօսս Տանկլաս) սօգաղընտա վագը «Հարիգօ» գլիւսը նամընտա պիր գումարխանէէ տէվամ իթթիքլէրի կիպի, տահա պիր չօգ զէնգինլիք գարտ կաղաը վէ պիզ օրատա իքէն տէ եաղմագտա իտի. արապանըն իչինտէ հէման պիր գարըշ գար վար իտի. պէլքիտէ հէրիֆ գարըն իչինտէ իտի։

— Տիմէք քի հիչ պիր չէյ՝ կէօրմէքսիզին արապանըզը տօղտուրունուզ վէ օրատան հարաքէթ իտուպ, Սէն ժէրմէնտէքի եարու եէրինէ գատար կիտէրէք, արապանըզըն իչինտէ պիր մէյթ օլտուզը խաթըրընըզա պիրէ կէլմէտի էօյլէ՞ մի։

Լանկլէ իլէ Պէլօար՝ իքիսի պիրտէն։

— Եվվէթ տէտիլէր։

— Լաքին տահա պիրինճի քիւրէք գումը աթտըզընըզ վագթ, չըգարտըզը սատանըն պաշգա տիւրլիւ կէլտիեինէ տըգգաթ իթմէ՞տինիզ մի։

— Նէ՞ կիպի սատա անլաեամաեօրում։

— Աճաիպ, արապաեի տօղտուրմաղա պաշլատըզընըզ վագթ, թանթանըն իւզէրինէ տիւշէն գումլար կիւրիւլթիւ հասըլ իտէր. կիւրիւլթիւնին նէ օլտուզունը պիլիրսինիզ եա, լաքին պու սապահ արապանըզըն իչինտէ սէրիմիշ պիր ատէմ վար իտի. գումլար օ ատէմին իւզէրինէ տիւշտիւեի կիպի, կիւրիւլթի իթմէզ եա...

ԱՄՍԱՐ

Պիր չօգ սըրլըատէ վէ քեսթիպ վէ սանսաաթ քեար՝ (Պօսս Տանկլաս) սօգաղընտա վագը «Հարիգօ» գլիւսը նամընտա պիր գումարխանէէ տէվամ իթթիքլէրի կիպի, տահա պիր չօգ զէնգինլիք գարտ կաղաը վէ պիզ օրատա պըրագըրզը. պազը իչսիզ ատէմլէր կէլիպ, կիճէեի պիզիմ արապալարատա կէչիրիրլէր։

— Արապալարը քիրէճ օճաղընտա պըրագմագ ատէթինիզ մի տիր։

— Եվվէլ էֆէնտիմ հայվանլարըմըզը Պօպինէ կէօթիւրիւր վէ արապալարը օրատա պըրագըրզը։

— Արապալարը նէ վագթ եիւքլէթիրսինիզ։

— Սապանլաեը։

— Բաթէնտէ պէօյլէ իչսիզ ատէմլէրին պուլունտուզը վէ սիզին արապալարընըզը քէնտիլէրինէ մէքեան իթթիխաղ իթտիքլէրի մալիմ.

— Լաքին պունլար եալընըզ պիզտէ ատիել հէր թաշ օճագլարընտա պուլունուր։

— Սապանլաեը արապանըզը եիւքլէթիրքէն իչինէ պագմազմըզընը։

— Բաաթ կէլէ, պազը, կէօզիմ իւլիշրսէ պագարըմ. լաքին պունուն վուգու պուլաճաղընը նէ՞ պիլիրսիմ։

— Տիւն ագշամ սաաթ գաճ տա թաշ օճագլարընա կիթթինիզ.

— Յօգուզտա։

— Հէր վագթքի եաբարընըզ կիպի, արապաեի օրատա պըրագընըզ իտի տէեի՞լ մի։

— Եվվէթ էֆէնտիմ։

— Էյ օճագլարտան այրըլուր քէն պիր չէյ կէօրմէտինիզ մի։

— Տինմիզ հագզը իչուն կէօրմէտիք. օրատան այրըլուրքէն, գար եաղըեօր իտի, քի պու սապահտա, եէրտէ կէօրիւլիւեօր։ Պէլօար վէ պէն՝ արապատան աթլարը չըգարտըզըմըզ կիպի, հիչ վագթ զտիպ իթմէքտիզին Պօպինէ գօչտուզ։

— Պու սապահ արապաեի գաչ տա՞ եիւքլէթտինիզ։

— Թաշ օճագլարընա սաաթ 4 տէ պէլքի պիր ազ տահա էվվէլ վասըլ օլտուզ վէ արապաեիտա եարըմ սաաթ տա գօչուպ վէ եիւքլէթուպ, օրատան այրըլարզ։

— Պու սապահ արապանըն թահթալարը իւզէրինէ պիր չէյ կէօրէմէտինիզ մի։

— Արապա եիւքսէքտէ տուրուեօր իտի էֆէնտիմ. պէն պիր չէյ կէօրէմէտիմ (Պէլօարա միւթէվէճճիհէն) սէն կէօրմի՞ էն մի։

Օ տա արգատաշընը թասսիգ իթտի. Լանկլէ՝ սէօզլէնտէ տէվամա։

— Բէք կիւզէլ պիլիրսինիզ քի, սէօյլէտիեիմիզ սաաթ տահա կիճէ տիր։ Խուսուսիյէ քեանունը էվվէլտէ պիպիմ օճագլար ին կիպի գաբ գարանլըզ տը. պունտան մատտա, պիւթիւն կիճէ գաղտը վէ պիզ օրատա իքէն տէ եաղմագտա իտի. արապանըն իչինտէ հէման պիր գարըշ գար վար իտի. պէլքիտէ հէրիֆ գարըն իչինտէ իտի։

— Տիմէք քի հիչ պիր չէյ՝ կէօրմէքսիզին արապանըզը տօղտուրունուզ վէ օրատան հարաքէթ իտուպ, Սէն ժէրմէնտէքի եարու եէրինէ գատար կիտէրէք, արապանըզըն իչինտէ պիր մէյթ օլտուզը խաթըրընըզա պիրէ կէլմէտի էօյլէ՞ մի։

Լանկլէ իլէ Պէլօար՝ իքիսի պիրտէն։

— Եվվէթ տէտիլէր։

— Լաքին տահա պիրինճի քիւրէք գումը աթտըզընըզ վագթ, չըգարտըզը սատանըն պաշգա տիւրլիւ կէլտիեինէ տըգգաթ իթմէ՞տինիզ մի։

— Նէ՞ կիպի սատա անլաեամաեօրում։

— Աճաիպ, արապաեի տօղտուրմաղա պաշլատըզընըզ վագթ, թանթանըն իւզէրինէ տիւշէն գումլար կիւրիւլթիւ հասըլ իտէր. կիւրիւլթիւնին նէ օլտուզունը պիլիրսինիզ եա, լաքին պու սապահ արապանըզըն իչինտէ սէրիմիշ պիր ատէմ վար իտի. գումլար օ ատէմին իւզէրինէ տիւշտիւեի կիպի, կիւրիւլթի իթմէզ եա...

— Ամմա եէրտէ գար վար իտի էֆէնտիմ՝ պիլիրսինիզ քէ, բէնճպէր գըսմը՝ պու գատար շէյէ արգգաթ իտէմէզ։

— Բանթէնտէն կէթիրսիեինիզ հէրիֆի պիլմէօրուզընը հա՞...

— Պիլմէօրուզ։

— Պունտան պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէ՞մզմիսինիզ։

— Խայր էֆէնտիմ։

— Եօյլէ իսէ իսթինթագնամէնիզի իմզա իտինիզ։

— Արապաճըլար իթաաթ իտէրէք իմզալատըգտան սօնրա, տարիէեի թէրք իթթիլէր։

Պունլարը ալիմէթինտէն սօնրա, գօմիսէր՝ մէյթ իւզէրինտէն չըգան էսվապլարը պիր բաքէթ եարըբարագ, քեսթիպլինէ վէրիլմէսինի էմր իթտի։

Բ

. ԳՈՒՄԱՐԽԱՆԷ ԵԱԽՈՒՏ ՄԱԳՍԻՄ

Պիր չօգ սըրլըատէ վէ քեսթիպ վէ սանսաաթ քեար՝ (Պօսս Տանկլաս) սօգաղընտա վագը «Հարիգօ» գլիւսը նամընտա պիր գումարխանէէ տէվամ իթթիքլէրի կիպի, տահա պիր չօգ զէնգինլիք գարտ կաղաը վէ պիզ օրատա պըրագըրզը. պազը իչսիզ ատէմլէր կէլիպ, կիճէեի պիզիմ արապալարատա կէչիրիրլէր։

— Արապալարը քիրէճ օճաղընտա պըրագմագ ատէթինիզ մի տիր։

— Եվվէլ էֆէնտիմ հայվանլարըմըզը Պօպինէ կէօթիւրիւր վէ արապալարը օրատա պըրագըրզը։

— Արապալարը նէ վագթ եիւքլէթիրսինիզ։

— Սապանլաեը։

— Բաթէնտէ պէօյլէ իչսիզ ատէմլէրին պուլունտուզը վէ սիզին արապալարընըզը քէնտիլէրինէ մէքեան իթթիխաղ իթտիքլէրի մալիմ.

— Լաքին պունլար եալընը

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէֆտէ քեսին (Էճզախանէ-թիւրքիյէ) եէվմը քիչատընտան պէրկէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգաթի տան վէ իհզար օլընան քեսքիֆլի էսվիյէնին խալխիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը շէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւմունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրաղ իթմիշ տիր. պու տրգաթի վէ իհթիմամա մունզամ օլսն թէհարէթի վէ նէզաֆէթի մէսէլէսի քի էճզախանէլէրճէ ասըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտրն պայլըճասը տըր. ամմէնին միւսլիմի վէ տէվիրը բէսմիյէնին տախի մուստտագ օլսցուը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիսի պիր թէէսխատէն պէքլէնիլէ չու խըսէմաթը միւսթահսէնլիյէ պիր իլավէի ինսանիյէթքարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսխինտէն չիմտիյէ զատար միւրաճաաթ իտէն պիճիմէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիմէք վէ մուալէճաթը լազըմ ատախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա խիլիմէք կիսի իխթիյար օլընան ֆէտքարլըզլար նազարը տրգաթա ալընաճագ օլուբ իսէ պու էճզախանէնին խթիհնալը մէնֆաաթտան զիյատ հէմճինսինէ խրտմէթ կիսի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբերէրի իւզրինէ թէէսխ իտիլմիշ օլտուղը տէրհալ թայեին խտէրիյէթ չու թատատա օլընան հիմմէտի մասրուֆէտէն նազի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրտա գաթը տէրէճաթ իտէրէք, պու կիսնի մէրթէպէի իրնալ էյլէմիշ վէ պու եիւզատէն տէ էպապը միւրաճաաթրն մէնունիյէթ վէ էնիիյէթինի վէ ամբզպպանըն տախի խօշնուտտիրնի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզքիւր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէ վէ էմրազտա քէսալը իհթիսաբ թամ էյլէմիշ մէշակիրը ամբզպպա հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունաբզլարը կիպի զիւքիւր ու իւնասէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տըր. էճզախանէտէ պուլընան ալէաթ վէ էտվաթը ֆէնինիյէնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թահիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն էվրօքատա տօգուզ սէնէ թահսիլ իթտիրիլտիքտէն սօնրա իլք տէֆա օլարագ քիմիակիր տիբլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէֆ իթմիշ օլան Մէքքէպը թըպլէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմիլէրինտէն Տօքթօր Ահմէտ Հիւսէյին պէյին եէկը իդթիսար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէնընը թահլիւտէքի իդթիսարը պուրաճա նասը մալիմ իսէ, էվրօքաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյին պէտէնը ինսանտա միւհթաճը թահլիւ հէրնէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթբզպպաեա իհզար վէ պինայէն ալէյհ աթբզպպայի մուամիլէյհիւմին իշլէրինի պիր գաթ տահա թէսիլ իթմէքճէ օլտուղը կիսի մէրի օլան մասէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահլիլ վէ իհզար իթմէքճէ տիր։ 8—1

ՄԷՃՀՈՒՐ ԼՕԳԱՆԹԱՃԻ ԱՐԱՄ

Պէօսիւք Զարյուտա Պէղէսթան արգասընտաքի լօգանթաճը իտարէ իտէն մէշհրէր լօգանթաճի Արամ աղա՝ պու քէրրէ լօգանթաճընը Գալաղաճըլար Պաշընտա Քիւրքճիլեր Զարյուսընտա Մագգասը կիւղէլին դարյուսընտաքի մահէլը մախսուսա նազ իթմիշ տիր։ Նէքիս վէ լէզիզ թաամարը վէ սանաթընտա մէհարէթի մալիմ վէ միւսելլէմ պուլունան մուամիլէյ՝ մուհթէրէմ միւշթերիլերինին կէնիշ վէ տահա թէմիզ վէ ֆէքրալը օլան մէզքիւր եէնի լօգանթաճընը թէշրիֆ պուեուրմալարընը պիլհասսա թէմէնին իտիհոր։

ԶԱՏԻԿ ԶԱՏԻԿ ԶԱՏԻԿ

ՃԻՎԱՆ ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ մեծ շաքարավաճառանոցը որ 1881էն ի վեր ծանօթ է հասարակութեան իբր առաջնակարգ ՄԱՔՈՒՐ և ՔԱՂՑՐԱՀԱՄ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ պատրաստող, այս անգամ կուզայ զեկուցանել իր պատուական յաճախորդներուն թէ, հոն, սովորաբար գտնուած թարմ անուշեղէններէն, Եւրոպական համեղ ըմպելիներէն, հարսնիքի կամ տօնայթներու համար պատրաստուած «ֆօնտա դէն», «բրթի ֆուռ», «ֆուռէ», «ֆռիլ կլասէ», և այլ շաքարեղէններէն, ու «բաթիսբրի»ի վերաբերեալ ճոխ մթերքէն զատ, այս անգամ Զատկի առիթով, կարագ իւղէ համեղ և քաղցրահոտ և ամէն տեսակէ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ

յատկապէս պատրաստած է, է՛ն ղժուարաճաշներն անգամ գոհացնելու յատկութիւններով օժտուած։

Ուստի եթէ կ'ուզէք ԶԱՏԻԿի առիթով ունենալ ընտիր

ԶԷՕՐԷՔՆԵՐ,

ԾԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ, դիմեցէ՛ք

Ձ. ՏԱՎՈՒՏԵԱՆ

ՄԵՄ ՇԱՔԱՐԱՆՈՑԸ

Գումգաբու, Սթամբուլի մօտ, թիւ 27, և Պալի-Փաշայի զաոիլայրին վրայ գտնուող թիւ 50 խանութները։

ԴԻՄԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՔ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՆՏ Ս. ԽԱՆՁԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԳՐ. ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹՑՔ

16ածալ, ԺԶ-240 էջ, բազմաթիւ պատկերներով և 3 քարտէսներով։

—« ԳԻՆ 5 ՂՐՇ. »—

—«=»—

ՆՇԱՆ - ՊԱՊԻԿԵԱՆ նորահաստատ գրատունը գոհ սիրտով կը ծանուցանէ թէ կրցած է ամբողջովին «Նոր ուղղութիւն»ով ու «Նոր մեթոտ»ով Աշխարհագրութիւն մը հրապարակ հանել։

Ամփոփ, բայց ամբողջական տեղեկութիւններ Բնական Աշխարհագրութեան վրայ, Քաղաքական Աշխարհագրութեան անհրաժեշտ ու էական ծանօթութիւնները միայն, առանց սակայն ո՛և է չորութեան սիրելի պտիր ընեն այս գիրքը աշակերտին և ուսուցիչին համար ալ միանգամայն։

Ամէն խնամք տարուած է աշակերտին միշտ ներսն փնտռել զրգռելու։

Մինչդեռ մեր այս գիրքին համար պատրաստուած «բոլորովին նոր» բազմաթիւ պատկերներ աւելի կը դիւրինցնեն բնագրին «ամբողջական» հասկացողութիւնը։

Վստահութեամբ կրնանք ըսել թէ նոյն իսկ շատ հարեւանցի ակնարկ մը, պիտի կրնայ համոզել ընթերցողը, թէ «բացարձակապէս» նոր փորձ մըն է մեր այս աշխատութիւնը։

Հասցէ՝

Գրատուն ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 60, Էսկի-Զապթիէ ճատէսի.

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մամնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրտփէ և դեռ այս կարգը շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեոն՝ Օ վՕ Լէսիթին Պիլեօն անուամբ դեղ մը հրատարակեց որ կորսուած ոյժը կատարեալապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ վՕ Լէսիթին Պիլեոն Ο vc-lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեոնը որ ամէնէն ապդուդեղն է շաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Դաւթեան գործակալութեան 38րդ, հրատարակութիւնը։

ՀԱՆԴԻՍԱՐԱՆ

Շինիչ մանրավէպեր և բարոյագիտական դասեր։

Գին 6 ղրշ.

Տ՞ ԿԱԼԻՆՕՍ

ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԱԼԸԳԼԱՐ ԹԱԳԻՊԸ

ԽՈՒՍՈՒՍԻՍ

Կալաթատա Սանտրգճելար Ճատէսինէ 97 նիւմէրօլու թէտավիխանէսինէ խասթալարը գապալ վէ թէտավի իտէր։ Պէլ սօղոլանընուն էն չէտիտ վէ էն միւզմին հալինէտ վէ օնտան տօլանը զուհուր իտէն պիր չօգ իտարար եօլու իլէէլէրինի միւշթէհիր պուլունան տօքթէօր ԿԱԼԻՆՕՍ՝ էն եէնի վէ ալէա ուսուլ իլէ, հիլ աղրը հիսս իթտիրմէքտէնէ, ազ միւտէթ զարիքնատ թէտավի իտէր։ Թէրէտիւտ իտէնլէրտէն՝ իւճրէթի խասթալըզլարընը չիֆասընատն սօնրա ալընապիլիր։

ՖՐԷՆԿԻ Ղաեէթ եէնի վէ էվրօքատա քատա թաթպիգ օլունան սօն ուսուլ իւզրէ, ֆրէնկի խասթալըզլընը թամ մուվաֆֆագբյէթէլ թէտավի իտէր։ Հէր կիւն սաաթ 4էն10ա գատար Կալաթատա Սանտրգճելար Ճատէսինտէ, Գարագուշ օթէլի գարշըսընտա լամպաճը տինքեանը իւզրէրինտէ, 97 նօմէրօլու թէտավիխանէսինտէ պուլունու։ 8—40

Տէր և Տնօրէն

ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ

ՈՒԷՍԴԸՐՕՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐՍԸՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍՈՒՑԱԼ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷԷՍԻՍ ՕՂՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանվարրն մէճմուի	ֆնկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազէչ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսիին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահէ Գարու, Անանիսատի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր ԻԻԹԱՐ.— Շէֆրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարըն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալէ Ուէսթերընքի 125 % տիր։ Իյթէ պու հագիգաթ Ուէսթրընը բագիպլէրինէ թէգիվվիւգ իթթիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ՄԻԻՀԷՐԷՄ ՄԻՒՇԹԷՐԻԼԷՐԻՄԻԶԻ

ԿԻԻԶԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՑԵԷ

ՎԱՔՍԻՆ նամ՝ սուսրզ կանան իտարէ գանտիլի հէր եէրսէ սաթըլմագտա տըր։

Հէր գուլթուկա պիր քէրրէ ալամէթը ֆարիգամըզը թանըմագ իչուն, տրգաթ իտինիզ։

Սթանպոլ մուհթէրէմ միւլթ էրիւէրի միզէ թավսիյէ իթմէքճան օլտուղումուզ պու իտարէ գանտիլէրի՝ Ամսթէրտամտա վագը Մ. Վէրգօրա վէ Զօնրն ֆապրիգալարընտան կէթիրիլմէքճէ տիր։ Խալիս պալմանտանան մասամուլ օլտուգլարը կիպի, 6, 8 վէ 10 սաաթ միւթէմատիյէնէ եանմագտա տըր։

Պու գանտիլին ֆիթիլէրի՝ էն եիւքսէք տէրէճէի հարարէթէ սուգավէմէթ իտէր վէ եաղլարը պօզուլմազլար։

Հէմտէ պուլարը եագմագ իչուն, սուեատա լիւզում եօգ տըր։ Պու՝ էն պէօեիւք սուհանէթտան տըր. չիւնքի, ամ՝ թէսիգլիեէ մանի տիր։ Պէնանէն ալէյ, պու ֆիթիլէրի սուսրզ պիր թապագ իչինէ գօյմագ քեաֆի տիր։ Սագլըլընա, պիլիթիւ կրճէ բարլագ պիր ղընա վէրրը վէ ապա գօգուն նէյը իլմէկ։ Ծագլա օլարագ 24 գուլթուեագաբգլարընը, կէմիրճէճիլիր գուլթուլար տէրուենինտէ պուլունան վէ ուսուլը իսթիմալինէ տարը օլան սարը քեաղըղարբյա իապաթ իտէլէրէ կիսիլ գարլամալը վէ եաղատ քէրուրէ վէ սրպլի թաշլը պիր էրքէկ գրաֆթ իյնէպ վէ եաղատ գաաբը իյնէպի իհտա իտիլէճէք տիր։

Պիթթինմէմալիքը Օսմանիյէթ իչուն, մէզքիւր ֆապրիգանընն չիւպէսի՝ Բաբանաօքուլը գումբանասը՝ Փոմբրու խանընտան Սթանպուլտա Սուլթան Համամընտա, Հանօքուլը խանընընն իւսթ գաթընտա 29 վէ 30 նիւմէրօլու օտալարա նազ իթմիշ տիր։ 5—26

Գ. ԷՐՄԷՆՅԱՆ՝Ի ՎԷ ԾԻՐԷՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՅԻԼԻԿ ԷԼԳԻՍԷ ՏԷՒՕԶԻԹՍՍԸ

Սթանպօլտա Սուլթան Համամընտա Թօքալեան խանընտա Ն՝ 24

Էլգիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էսկի վէ էն զիւտատ էնիկէթլի վէ չէօրէթլի օլան Թօքալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասընն էսկի նամ վէ չէօրէթի վէ իւնվան վէ մէքեանը ասլա թէպտիլ օլունմամըշ օլտուղը կիսլի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինսիպաթ վէ ինթիզամը իտարէի իսթիքամալ իլէ միֆթէխիր տիր։

Թօքալեան խանընտաքի մաղազա միւստահսէմէրինինէն պազըլարընն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ իսթիմէր իլն միւճէատէնէն ալմըշ օլտուգլարը էլէ պիսէ մաղազալարընն՝ Թօքալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաթան իշթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիսալաթլարը օլմասընընտան, միւհթէրէմ միւշթերիլէրիմիզին իղթալ օլունմաեարագ Թօքալեան խանընտաքի էլգիսէ մաղազասընա միւրաճաաթ իսթմէքճէ թավսիյէ վէ իլան օլունուր։

Ֆ ԴԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

)(144)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՋԳՐԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԱՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ՆԵԱՆԳԱԼ

ՆԵՐՈՒԳ ՄԱՍ

Ա.

Այս տեսակցութիւն, որ մէկ քանի ժամ տեւեց, շատ նպաստաւոր ազդեցութիւն ըրաւ Գրիգորեանցի վրայ. եթէ Ալիս տղայաբար սէր տուած էր պատկերահանին ու երեւակայական արժանիքներ կը գտնէր երիտասարդին վրայ, պատաւ դաստիարակուհին տարիքն առած, խելացաս կին, ի հարկէ անկողմնակալ ոգւով կը դատէր ու պատճառ չունէր անարժէք մէկի մը այսչափ գովեստ յերիւրելու և զայն իբր տիպար փեսացու իրեն ներկայացնելու։

Մնաց որ, Սէմբսներու ընտանիքին ջաղրդական կերպով, մէկ քանի տարուան մէջ սպառումը՝ նպաստաւոր գաղափար չէր ներշնչած Մանչէսթրի մէջ, Ալիսի առողջութեան նկատմամբ որ թէեւ հաստատուն էր հիմա, բայց ժառանգական հիւանդութեան մը կասկածը կար ու կը մնար հասարակութեան մտքին մէջ։ Նոյն իսկ Գրիգորեանց ալ նախապաշարուելով տեսած մահերէն, կասկած մը կը տածէր իր մէջ այս մասին։ Հետեւաբար՝ գուցէ առաջնակարգ երիտասարդներ առարկութիւն յարուցանէին այս փափուկ կէտը հիմ բռնելով, ինչ որ ճշմարիտ մահ պիտի պատճառէր Ալիսի, այնչափ անձնաւէր էր ու մեծ սիրտ։

Գրիգորեանց՝ ասոնց ամէնքը նկատողութեան առնելով, որոշեց Ալիսը ամուսնացնել սրտին սիրածին հետ, առնոր նկատմամբ մանրամասն քննութիւն մը կատարելէ և արժանաւորութիւնն ուսուցանել ետք։

Մաթրինեաններու անկարողութիւնը գիտէր, դաստիարակուհին ու Ալիս ալ իբր կեանքէ քաշուած մարդիկ ներկայացուցած էին զանոնք, ուստի յարմար չսեպեց անոնց յանձնել այս գործը, թէեւ ամէնէն աւելի մտերմութիւն ունէր անոնց հետ։ Տագրեանը աւելի յարմար գտաւ եւ երկար նամակով մը բացատրելով խնդրոյն էութիւնը անոր՝ խնդրեց որ հաճի մանրամասն տեղեկութիւն հաղորդել իրեն, պատկերահան Վահէի ընտանիքին, անոնց ֆիզիքական և բարոյական անցեալին, երիտասարդին կարողութեանը, վարքն ու բարքին եւն. եւն. ի նկատմամբ։ Արտօնեց նաեւ Տագրեանը որ այս առթիւ ո՛րչափ դրամ ծախսել հարկ ըլլայ, չմնայէ, գործին կարեւորութիւնը նկատողութեան առնելով։

Գրիգորեանց՝ բոլորովին գաղանի կը պահէր Ալիսէն այս նամակը, որուն վրայ մէկ քանի օր խորհելէ ու յաւելումներ ընելէ ետք, թղթատարին յանձնեց զայն։

Բ.

Ալիսի Պոլիս այցելելը մասնաւոր բարեբախտութիւն մը, վերածնում մը եղած էր նկարիչ Վահէի համար։ Գեղանի աղջիկը, երեք չորս հարիւր ոսկի առատաձեռնած էր երիտասարդին մէկ քանի նկարներուն, թանկագին ընկերակցութեամբը պատուած էր մայրն ու տղան միանգամայն, և ամէն առթիւ շուայլած պատիւներով, բարձրացուցած էր վարկը երիտասարդին։

Բերայի պարգեւաբաշխութեան հանդէսին օրը, արդէն հրապարակաւ արտայայտած էր իր համակրանքը Վահէի նկատմամբ։ Սրահին մէջ ժամերով տեսակցելէ ետք, անոր ընկերակցութեամբ տուն վերադառնալով, գրգռած էր նախանձը չատ մը երիտասարդներու եւ աղջիկներու։ Վերջապէս մէկ օրէն միւսը բարձրացած էր Վահէ իր աստիճանէն, դերձակուհիի մը զաւկին մակարդակէն չատ վեր և մասնաւոր ուշադրութեամբ կը դիտուէր ամէնուն կողմէ, իբր օրուան մարդը։

Տագրեանի աղջիկը՝ Ամրիէ, եթէ առջի բերան կը տատամսէր որոշում մը տալու Վահէի արժանիքին նկատմամբ, Ալիսի՝ անոր ընծայած կարեւորութիւնը տեսնելով, ինք ալ կ'սկսէր հետզհետէ զբաղիլ անով մասնաւոր տեղ մը ընծայելով պատկերահանին, իր մտածումներուն ու խոհերուն մէջ։

Իսկ Տագրեան՝ թէեւ թերութիւն մը չէր տեսած Վահէի վրայ և անկեղծութեամբ կը փափաքէր անոր պատուաւոր մէկ ընթացքը վարձատրել, վերադարձուցած դրամապանակին մեծ փոխարինութիւն մը ընել, սակայն Ամրինէի պատկերը անոր գործատեղին տեսնելէ և այս առթիւ դարձուածքի մը գոյութեան վրայ կասկածելէ ետք, առջի համարումը վերցուցած էր Վահէի վրայէն և խաւիս պատուիրած էր ամուսնոյն որ յարաբերութիւն չընէն մօր ու զաւկին հետ։

Ցովսէփ Տագրեան, Վահէի անձէն աւելի, ընդհանուր սկզբունքի մը կը հետամնդէր, մտքին մէջ հաւատք դոյացուցած էր որ, դերձակուհիի մը զաւակը չի կրնար արժէքաւոր մէկն ըլլալ, թէեւ լաւ կրթութիւն մը և բարի դաստիարակութիւն ստացած ըլլայ։ Այս նախապաշարումին վրայ աւելցած էր նաև այն պարագան որ դերձակուհիին ամուսնոյն խօսքը չկար, ո՛չ ալ Վահէ հօրը անունը բերան առած էր, ընտանեկան ծանր անտեղութիւն մը կը հետեւցնէր այս ամէնէն և միշտ կասկածոտ ընթացքով կը վերաբերէր երիտասարդին հետ, նոյն իսկ անոր հոգիի մեծութիւնն ու սրտին ազնուութիւնն ալ մատէն տեսնելէ ետք։

Տագրեան հաստատ կը մնար այս գաղափարին վրայ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով արգիլելով ընտանիքը դերձակուհիին հետ մտերմանալէ, ուստի երբ Մանչէսթրէն Գրիգորեանցի նամակն ստացաւ, յանկարծակիի եկաւ և հազիւ նամակին ընթերցումն աւարտած.

—Զարմանք, բացագանչեց, ինչ յատկութիւն ունի սա Վահէն որ միլիոնատէրի մը աղջկան սիրտը կրնայ գրաւել, բայց անպատճառ ձգողական զօրութիւն մը ունենալու է որ բոլոր աղջիկները կը հմայուին իրեն։

Կարդացածին հաւատալը չէր դար Տագրեանի որ չարունակ կ'երթեւեկէր գրասենեակին մէջ չատ ոամիկ, արտառոց գտնելով Գրիգորեանցի աղջկան ճաշակն ու ամուսնական ընտրութիւնը։ Ինք կը կարծէր որ ուրիշ միլիոնատէրի մը զաւկին կամ վիճակակից երիտասարդի մը հետ միայն ամուսնանալ պիտի յօժարէր Ալիս, մինչդեռ ժողովրդեան վարի դասակարգէն՝ պարզ արուեստագէտի մը կամ անկուտի տղու մը սիրտ տալուն չէր կրնար խելք հասցընել։

Գրիգորեանցի տեղ, ինք կը կատղէր այս անտեղութեան վրայ եւ զարնել, ջախջախել կ'ուզէր Ալիսը որ ինչո՞ւ չընտրեց տասնեակներով հարուստ երիտասարդներէն մէկը որոնք իր չուրջ կը դառնային Պոլսոյ մէջ և կրնային արժանաւոր փեսայ մը ըլլալ հօրը։

Ալիսէ աւելի հօրը դէմ կը զբաղուէր ու սիկաւոր անընդհատ քաշելով.

—«Եթէ աղջիկը խելքին ձգեա, կա՛մ նուագածուի հետ կ'ամուսնանայ կա՛մ գինեպանի», կ'ըսէր ծանօթ առած մը յեղկելով։

(Շարունակելի)